

Raport anual 2019

FUNDAȚIA CONSERVATION CARPATHIA

Cuprins

Cuvânt înainte	6
----------------	---

Conservare9

Introducere	10
Programul pentru Peisaje Amenințate/EU-LIFE	11
Achiziție terenuri	16
Compensații private	18
Pază păduri	20
Leaota	24
Situl Natura 2000 Râul Târgului – Argeșel – Râușor	28

Reconstrucție ecologică31

Obiective și filosofie	32
Rezultate 2019	36

Faună45

Introducere	47
Conservare faună	52
Reintroducere zimbri	55
Management faună	60
Monitorizare faună	66

Comunități și comunicare75

Introducere	76
Discuții cu industria lemnului	78
Evenimente importante de-a lungul anului	80
Voluntari	99
Centrul de educație și activități	100
Premii	104

Programul de afaceri vezi107

Introducere	108
Food HUB	110
Ferma de biodiversitate Cobor	113
Observatoare de faună	125

Raport financiar133

Surse de venit	134
Cheltuieli	136
Planuri pentru 2020	139
Pașii următori	140

Cuvânt înainte

de Barbara și Christoph Promberger
Directori Executivi FCC

© Enya Promberger

După o absență de mai bine de două secole, în noiembrie 2019 primii zimbri au revenit în Munții Făgăraș. În zona de carantină și aclimatizare de pe Valea Dâmboviței am adus patru exemplare din Germania și șapte din Polonia. Aceasta este o etapă majoră în restabilirea munților Făgărașului la capacitatea lor ecologică deplină și reprezintă doar primul pas din programul de reintroducere a speciilor lipsă. La sfârșitul anului 2019 aveam planul pregătit pentru eliberarea zimbrilor în sălbăcie, în luna mai 2020.

Uniunea Europeană are o linie de finanțare numită LIFE destinată implementării măsurilor de conservare în rețeaua ariilor protejate Natura 2000. FCC a fost deja beneficiar al unui proiect

LIFE în perioada 2012 - 2019, iar la începutul anului 2019 a trimis un al doilea proiect. Ianuarie a fost o lună intensă, ocupată cu finalizarea propunerii, iar restul anului a fost alocat pentru planificarea activităților. În noiembrie toate întrebările suplimentare au fost clarificate și am semnat contractul pentru cel mai mare proiect LIFE din istoria Uniunii Europene. În paralel, am început implementarea proiectului finanțat prin Programul pentru Peisaje Amenințate. Cu aceste două contracte și cu sprijinul altor organizații, al donatorilor privați și al corporațiilor, proiectul are stabilitate financiară pentru următorii cinci ani și poate finanța majoritatea activităților din masterplanul de conservare.

Organizația noastră a crescut organic și suntem acum în situația în care culegem roadele muncii de până acum: în 2019 ne-am putut baza pe 23 de surse de finanțare diferite. Situația este foarte stabilă. Nu depindem de bunăstarea unuia sau a doi donatori individuali și nu stăm cu frică dacă unul dintre fluxurile noastre de finanțare s-ar întrerupe.

La începutul activităților și la primele întâlniri cu părțile interesate din comunitățile locale, ne-am confruntat cu o situație dificilă: grupuri de oameni, ci diverse interese personale sau economice care se opun ideii de parc național, au început o campanie împotriva Carpathia, prin răspândirea de informații incorecte și prin sperierea comunităților locale, răspândind zvonuri eronate despre noi și despre restricțiile unei arii protejate. Ca urmare, o parte din primarii sau președinții de obști/composesorate cu care nu ne cunoșteam au ajuns să refuze dialogul, bazându-se pe vorbe, nu pe fapte și rezultate. În schimb, în acele sate în care am fost activi de ani de zile și unde oamenii ne cunosc, zvonurile false au avut un efect redus, semn că am construit încredere și imagine pozitivă prin activitatea noastră. Totuși, suntem conștienți că mai sunt multe de făcut și că trebuie să dezvoltăm noi activități în acele comunități în care nu suntem prezenți.

O altă problemă care a creat provocări a fost creșterea dramatică a conflictelor om - faună sălbatică în anumite părți ale fondurilor cinegetice din gestiunea noastră. Datorită unei combinații de factori: ierni mai calde și mai puțină zăpadă, lipsa

fructificației la fag (jir) în ultimii ani și alte motive, numărul mistreților din jurul satelor a crescut și comportamentul ursului pare să se fi schimbat. În ciuda înființării echipelor noastre de intervenție rapidă, daunele la nivel local au crescut și am înregistrat o puternică opoziție locală împotriva faunei sălbatice într-una dintre comunități. Focarul local de pestă porcină africană nu a diminuat numărul prea mult și a contribuit la atitudinea negativă față de animalele sălbatice. Dar sentimentul nu este general valabil pentru toate speciile. Un studiu realizat de prof. dr. Alistair Bath a arătat că atitudinea localnicilor față de reintroducerea zimbrilor este în proporție de 75% pozitivă. Localnicii sunt, în general, pozitivi față de faună, atâta timp cât nu există probleme. Suntem siguri că, odată ce activitățile noastre vor fi pe deplin funcționale și măsurile de prevenire a daunelor și sistemul inovativ de compensare vor intra în vigoare, această zonă se poate transforma într-o regiune model pentru coexistența om - faună.

O altă etapă importantă din ultimul an a fost dezvoltarea unei legături mult mai strânse cu corporațiile românești. Am angajat un manager relații corporative în aprilie și rezultatele muncii Cristinei sunt uimitoare. Acest lucru nu este benefic doar în ceea ce privește o bază financiară mai largă - implicarea corporațiilor înseamnă implicarea, de asemenea, a tuturor angajaților lor, care devin ambascadori ai ideii de parc național.

În ceea ce privește situația politică internațională aceasta merge, de asemenea, într-o direcție bună: noua

conducere a Comisiei Europene a anunțat lansarea Acordului Verde (Green Deal), care va duce la o dezvoltare politică coerentă din punct de vedere mediu. Suntem convinși că acest lucru va aduce mult sprijin pentru protecția naturii și conservarea pădurilor.

Vă mulțumim că ați sprijinit activitatea FCC și vă invităm să vă bucurați împreună cu noi de rezultatele anului 2019, cuprinse în capitolele următoare!

Conservare

Introducere

10

Programul pentru Peisaje Amenințate/EU-LIFE

11

Achiziție terenuri

16

Compensații private

18

Pază păduri

20

Leaota

24

Situl Natura 2000 Râul Târgului – Argeșel – Râușor

28

Introducere

Activitățile din cadrul proiectului general CARPATHIA au crescut enorm în ultimii doi ani, iar managementul tuturor activităților a fost mult mai solicitant.

Dezvoltarea a presupus și o echipă mult mai mare - mai mult personal, mai multe departamente și mai mulți parteneri externi de proiect, care s-au alăturat viziunii de a avea în România cel mai important parc național european. Conservarea pădurilor și a faunei sălbatice rămân nucleul activităților noastre și credem că ne-am descurcat foarte bine.

În 2018 și 2019 am actualizat masterplanul fundației și avem acum bine structurați următorii cinci ani.

Cel mai important element al acestui plan a fost acela că am decis extinderea zonei inițiale de proiect (Piatra Craiului, lezer Păpușa cu văile adiacente) și vom deveni activi pe

o suprafață mai mare a munților Făgăraș, ceea ce va însemna mai mult echilibru prin protecția suplimentară a mai multor zone.

Programul pentru Peisaje Amenințate/ EU-LIFE

La începutul anului 2019, am semnat un contract de finanțare pe 5 ani, în valoare de 5 milioane USD cu Programul pentru Peisaje Amenințate (Endangered Landscape Programme), un program administrat de Cambridge Conservation Initiative UK și finanțat de Arcadia, un fond caritabil creat de Peter Baldwin și Lisbet Rausing. Acesta a fost un pas important către implementarea noului nostru masterplan, însă donația nu era suficientă pentru a acoperi toate activitățile planificate pe o suprafață de 250.000 de hectare.

După cum am menționat în raportul anual anterior, am planificat de la început să completăm grantul ELP cu un al doilea proiect european LIFE. Deoarece nu există o limită superioară pentru LIFE, am decis să scriem un proiect care să acopere în întregime activitățile noastre din următorii cinci ani. Cofinanțarea necesară din partea noastră (într-un proiect de această amploare ni s-a spus că trebuie să venim cu cofinanțare de peste 60%) ar însuma donația ELP, donațiile pe care le avem disponibile de la Fundația Wyss și de la alți donatori pentru

cumpărare de păduri, fonduri dintr-un grant al Fundației Oak și alte fonduri pe care le avem disponibile. Ne-am unit forțele cu ProPark - Fundația pentru Aarii Protejate, Conservation Capital și Jandarmeria Județeană Argeș ca și parteneri externi cu experiență în diferite activități. După ce am trecut prima etapă de selecție în octombrie 2018, am fost invitați să depunem o propunere completă de proiect LIFE până la sfârșitul lunii ianuarie 2019. Având în vedere complexitatea și dimensiunea propunerii noastre, acesta a fost un proces extrem de strict și a necesitat contribuția unei echipe numeroase. Unele acțiuni (din totalul de 43 de activități propuse), cum ar fi reintroducerea zimbrilor și a castorilor în 3 zone diferite, au fost mult mai mari decât alte proiecte LIFE de sine stătătoare. Pe 30 ianuarie, cu 22 de minute înainte de închiderea aplicației și după 28 de zile și nopți consecutive extrem de intense, am apăsas butonul pentru a încărca versiunea finală a propunerii.

În iunie, am primit de la Comisia Europeană răspunsul că propunerea are nevoie de unele modificări și clarificări, dar că, în principiu, a fost

acceptată. După mai multe runde de clarificări, explicații și modificări, am fost invitați la reuniunea de la Bruxelles la începutul lunii octombrie și, în cele din urmă, am semnat contractul în decembrie 2019.

Cu o sumă totală de 27.6 milioane de euro și o contribuție a Comisiei Europene de 9.3 milioane de euro, acesta este unul dintre cele mai mari (dacă nu chiar cel mai mare) proiect LIFE din istoria Uniunii Europene.

Suntem mândri pentru România și suntem mândri de FCC!

**Programul pentru Peisaje
Amenințate/EU-LIFE**

Continuare

Model coexistență om-faună

Crearea unui model de coexistență om-animale sălbatice pe o suprafață de circa 80.000 ha, bazat pe un sistem de prevenire a pagubelor, intervenție rapidă și măsuri inovative de compensații a daunelor.

Renaturare

Reconstrucția ecologică a peste 1.300 ha degradate în trecut de tăieri.

Obiectivele principale sunt:

Salvare păduri

Salvarea a peste 2.000 ha de păduri naturale, prin cumpărare și introducere în conservare.

Dezvoltarea unei noi economii

Implicarea și creșterea capacității comunităților locale în protecția naturii și dezvoltare durabilă, prin implementarea unor planuri de afaceri verzi.

Conservare specii

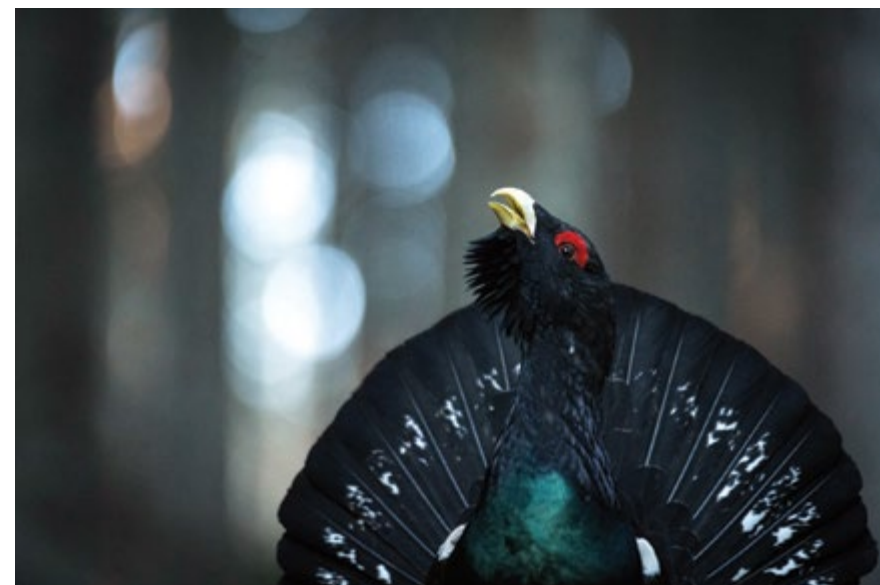
Măsuri de conservare activă pentru speciile vultur, marmotă și cocoș de munte.

Integritate ecologică

Eliminarea speciilor invazive de pe două văi din Munții Făgăraș.

Conștientizare

Creșterea gradului de conștientizare a publicului și construirea de relații pozitive pe tema conservare, situri Natura 2000 și viitor parc național.

Începând din decembrie am început să lucrăm la implementarea acestui proiect, care ne va ține ocupați în următorii 5 ani.

Pagina alăturată: Valea Dâmboviței © George Soare; Pagina curentă: Cocoș de munte © Dan Dinu

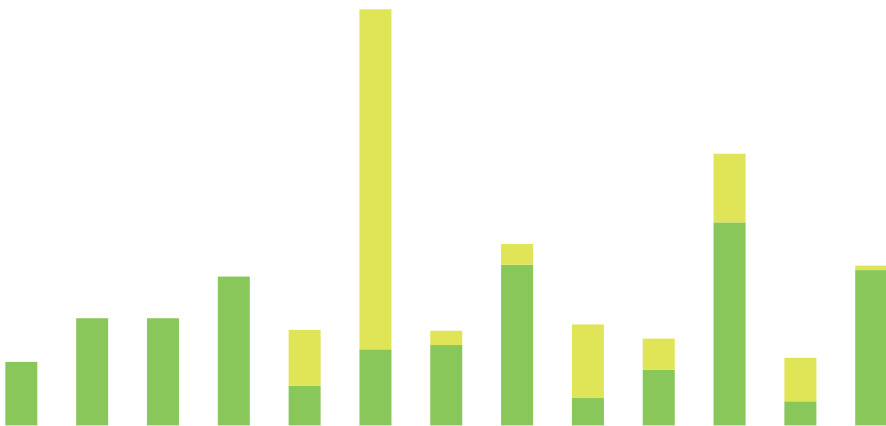

Achiziție terenuri

Anul 2019 a fost unul de succes în ceea ce privește conservarea: am cumpărat 2.055 hectare cuprinzând 108 parcele diferite.

Acest lucru se datorează în principal faptului că am extins zona proiectului (Piatra Craiului, Valea Dâmboviței, Lerești, Iezer-Păpușa) în comune vecine dispree vest, Nucșoara și Arefu.

Din aceste 2.055 ha, cca. 10% sunt pășuni alpine și tufărișuri, 27% tăieri rase, pe care le vom planta, iar restul păduri naturale. Estimăm că vom putea cumpăra și în 2020 o suprafață similară.

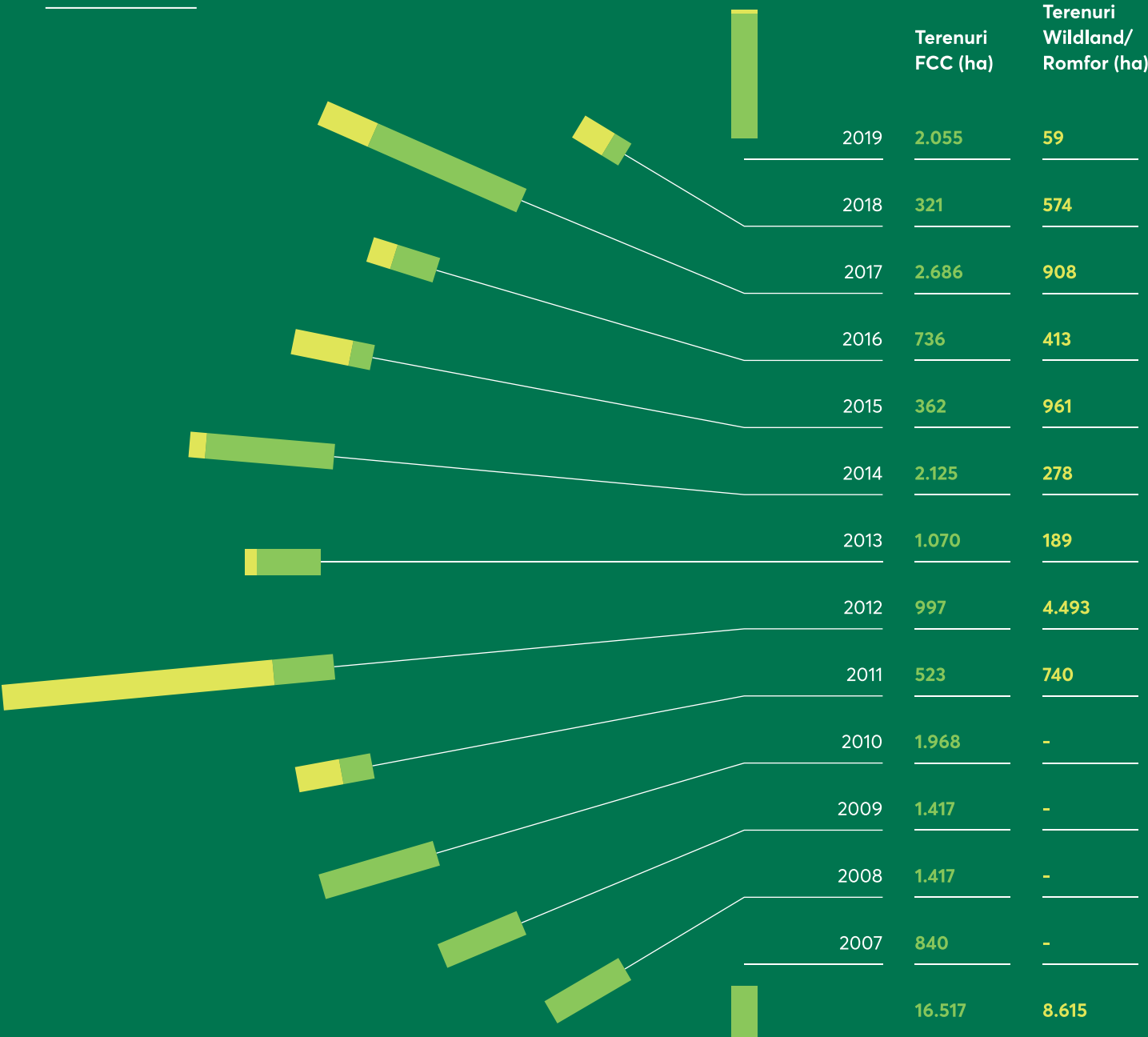

Păduri cumpărate pentru protecție 2007-2019

Graficul 1

Suprafață totală sub protecție permanentă, salvată de la tăiere:

25.132 ha

Compensații private

Compensațiile private (conservation easements) sunt un concept utilizat pe scară largă în America de Nord, dar nu foarte cunoscut în Europa. Ideea este că statul sau o organizație de conservare plătește o anumită sumă proprietarului terenului pentru protecția deplină a terenului, cu ideea de a compensa pierderile economice pe care le are acest proprietar prin protejarea proprietății sale. FCC a început primele negocieri la sfârșitul anului 2019 cu proprietari de terenuri pentru a semna astfel de contracte de conservare, pe parcursul anului 2020.

 Pagina curentă: Pădure de molid © FCC; Pagina alăturată: Comunitate sub munte © Călin Șerban

Pază păduri

Una dintre sarcinile principale ale rangerilor noștri rămâne paza pădurilor - la sfârșitul anului 2019 aveam un total de 24.060 ha, 95% suprafețe împădurite.

Ocolul nostru silvic de sub umbrela proiectului CARPATHIA trebuie să urmeze sistemul tradițional de silvicultură. Fiecare ranger are în pază o zonă anume, în medie în jur de 1.500 hectare. Cel mai mic canton, dar cel mai problematic, datorită vecinătății cu o comunitate foarte săracă, are aproximativ 600 ha, iar cel mai mare are peste 2.400 hectare și cuprinde zone sălbatice, greu accesibile.

Conform monitorizării efectuate de rangerii șefi de districte, în 2019 au fost tăiați ilegal 87 metri cubi de lemn, în pădurile administrate de Carpathia.

Aproximativ 60% din aceste acțiuni ilegale au fost descoperite direct de către rangeri, iar în urma sesizărilor la Poliție s-au aplicat 15 amenzi, în valoare totală de 6.000 de euro. Aproximativ 10% din cantitatea totală de arbori tăiați, a fost abandonată de făptași din pădure. În anii precedenți, cantitatea medie anuală de lemn tăiat ilegal din pădurile administrate de CARPATHIA

era în jur de 200 de metri cubi. Cel mai probabil, iarna destul de blândă și politica noastră de a da lemn de foc la prețuri foarte mici membrilor comunităților defavorizate au ajutat la scăderea furtului din pădurile noastre. Având în vedere suprafața mare, cantitățile sunt nesemnificative.

Prezența rangerilor noștri în zona este crucială pentru protejarea pădurilor, dar este deseori dezaprobată de unii administratori din pădurile vecine, cărora le este frică să nu observăm nereguli. La începutul anului ne-am confruntat cu un atac violent împotriva unui ranger - un grup de muncitori forestieri au încercat să îl scoată din mașină și l-au hărțuit verbal. El și familia lui au primit amenințări, iar cazul este acum sub ancheta procurorului și sub urmărirea noastră atentă. Nu vom tolera astfel de acte împotriva angajaților noștri și împotriva legislației silvice!

Leaota

Am continuat implementarea Planului de conservare și reconstrucție ecologică pentru zona Leaota, unde pădurile și alpinele pășunile sunt cumpărate de Wildland Ltd. și administrate de FCC, conform masterplanului, viziunii și misiunii CARPATHIA.

Conservarea și refacerea habitatelor

În 2019 ne-am concentrat mai mult pe creșterea statutului de protecție a proprietăților Wildland și a zonelor înconjurătoare și mai puțin pe achiziția de terenuri - 60 ha pășuni alpine. Noile planuri de management pe care le-am întocmit pentru peste 2.000 ha au fost aprobate și vor fi puse în aplicare în teren în ianuarie 2020. Schimbarea practicilor de utilizare a terenurilor (de ex. oprirea exploatărilor sau a pășunatului în păduri) și patrulele continue ale rangerilor noștri, au contribuit la o conservare mai bună a zonei Leaota.

În ceea ce privește reconstrucția ecologică, am continuat să plantăm zone tăiate în trecut de foștii proprietari și ne-am extins capacitatea de a crește puieți în solar și pepiniere.

Comunicare și conștientizare

Am continuat interacțiunea cu comunitățile locale, parteneri importanți pentru zona de conservare. Am avut întâlniri de consultare cu primarii din Stoenеști, Cetățeni, Runcu și Moroieni și am discutat despre strategii comune pentru o dezvoltare a zonei bazată pe natură.

Ne-a făcut plăcere să participăm din nou la Răvășitul oilor în Runcu, la sfârșitul lunii septembrie, să ne cunoaștem mai bine cu localnicii, să îi ascultăm, să le înțelegem opiniile și nevoile și să le dăm informații legate de conservare și de activitățile proiectului în zonă.

Leaota

Continuare

Fauna în Leaota

În primăvara acestui an, Wildland s-a alăturat echipei FCC în efortul său de a gestiona două fonduri cinegetice suplimentare, unul fiind localizat în Leaota. La fel ca în toate zonele administrate noi am oprit vânătoarea pentru trofee și ne-am concentrat, în schimb, asupra gestionării conflictelor om-faună sălbatică, cu ajutorul unei echipe de intervenție rapidă desemnată zonei de vest a masivului Leaota. În acest sens, vânătoarea de mistreți s-a concentrat pe eliminarea exemplarelor care au deteriorat pășunile, livezile și grădinile din apropierea principalelor localități – Dragoslavele, Stoenеști, Bădeni și Cetățeni. Echipa s-a concentrat și pe problemele cauzate de urșii din comuna Dragoslavele și au avut un singur caz în zona Stoenеști, unde un urs a atacat și a ucis animale domestice.

Leaota este un refugiu important pentru carnivorele mari și face parte din zona de studiu a programului general al fundației de monitorizare a faunei sălbatică. Camerele instalate pentru monitorizarea non-invazivă a râsului au furnizat date interesante și despre o varietate de alte specii, cele mai abundente fiind ungulatele și lupii. Imaginile au dezvăluit, de asemenea, prezența unui câine, femelă de culoare neagră, care însoțește o haită de lupi, cel mai probabil un descendent hibrid – o provocare pentru conservare.

Situl Natura 2000 Râul Târgului – Argeșel – Râușor

Proiectul „Elaborarea planului de management al Ariei protejate ROSCI0381 Râul Târgului – Argeșel – Râușor” - SMIS-CSNR 102086, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014- 2020 a început în iunie 2017 și se îndreaptă încet către finalizare.

Am finalizat toate studiile de teren, planul de monitorizare, precum și planul de management și le-am transmis autorităților.

Ca parte integrantă a planului de management, a fost elaborată baza de date cu speciile și habitatele din sit și s-au realizat hărțile de distribuție. În lunile mai și iunie, planul de management a fost supus dezbaterilor publice în comuna Lerești, județul Argeș. Am avut aproximativ 30 de participanți la întâlniri, iar modificările propuse, care au respectat cadrul legal permis, au fost incluse în plan. După finalizare, planul de management a fost transmis Agenției pentru Protecția Mediului Argeș.

De asemenea, am finalizat caravanele de conștientizare, atât în rândul adulților, cât și al elevilor. Școlile din zona sitului au fost vizitate de echipa noastră de comunicare, unde au organizat ateliere interactive despre aria protejată: jocuri tematice, videoclipuri despre habitate și animale sălbatice, au distribuit un ghid special conceput pentru gimnaziu și o serie de afișe cu peisaje și animale sălbatice din sit. De asemenea, au avut întâlniri informale cu localnicii și au distribuit materiale de comunicare cu privire la importanța zonei.

După preluarea custodiei sitului de către Agenția Națională pentru Ariei Naturale Protejate (ANANP) și în ciuda unor modificări legislative adverse, proiectul a continuat și va fi implementat până la final. Întrucât procesul a fost amânat datorită mai multor factori, am cerut și am obținut o amânare a proiectului până în toamna anului 2020, când rezultatele proiectului vor fi transferate către ANANP, autoritate care se presupune că se va ocupa de implementarea tuturor activităților.

Reconstrucție ecologică

Obiective și filosofie

31

Rezultate 2019

36

Obiective și filosofie

În principal, zonele forestiere vizate de reconstrucție ecologică sunt:

Tăieri rase

Tăieri la ras, cu un grad de regenerare naturală aproape inexistent, afectate de ani de pășunat ilegal în fond forestier, cu oi și vaci.

Monoculturi de molid

Conversia pădurilor artificiale de molid în păduri naturale, mixte.

Galerii de anin

Refacerea galeriilor ripariene de anin, de-a lungul cursurilor de apă.

 Habitat riparian © Sandra Bartocha

Scopul general al activităților de reconstrucție ecologică este acela de reface compoziția naturală a pădurii în zonele afectate de un secol de silvicultură intensivă, păduri care sunt mult mai puternice în fața furtunilor, mult mai reziliente la schimbările climatice și cu un grad superior de biodiversitate.

Cifre:

Am plantat

1,8 milioane
de puieți

pe o suprafață de peste 700 de hectare, refăcând astfel terenurile degradate.

Am introdus specii lipsă de foioase pe o suprafață de peste

450 hectare

de monoculturi de molid, pentru a readuce lent în aceste monoculturi artificiale pădurile montane mixte și sănătoase de odinioară.

Am refăcut

17 kilometri

de habitate ripariene, de-a lungul cursurilor de apă.

Toate activitățile noastre de reconstrucție ecologică se bazează pe o evaluare temeinică a prezentului și a trecutului. Adunăm toate informațiile disponibile din zonele vizate, consultând vechile amenajamente silvice ale pădurilor, imagini din satelit și informații din vecinătate, unde mai există păduri. Apoi facem un inventar complet al speciilor existente și gradul de regenerare naturală. Când facem necesarul de puieți luăm în calcul refacerea habitatelor originare din acea zonă, dar și adaptabilitatea speciilor la schimbările climatice. Evident, încercăm să ne asigurăm că toate activitățile sunt cât mai puțin invazive.

Rezultate 2019

Pepiniere

Producția de puieți în pepinierele proprii a fost o sarcină provocatoare în ultimii trei-patru ani. La începutul anului 2016 ne-am confruntat cu o lipsă semnificativă de semințe viabile din speciile principale, cel mai probabil datorită schimbărilor climatice. De asemenea, lipsa zăpezii în timpul iarnii și diferențele mari de temperatură din timpul primăverii și verii afectează creșterea puieților în pepiniere.

Suprafața cultivată efectiv în 2019 este de aproximativ 3.400 m², în 14 loturi diferite - estimăm că vom avea peste câțiva ani, în funcție de ritmul de creștere al fiecărei specii, o producție de circa 250.000 de puieți.

Aproximativ 120.000 de puieți de molid sunt suficient de mari să fie mutați din solar în pepiniere, în primăvara anului 2020.

Refacere tăieri rase

În primăvară și în toamnă am reușit să refacem un total de 103 hectare, în principal pe Valea Dâmboviței, la altitudini cuprinse între 1.250 și 1.650 de metri.

O echipă foarte conștiincioasă de rangeri FCC și peste 200 de localnici au lucrat împreună în cele două sezoane și au reușit să planteze peste 400.000 de puieți (în principal fag, brad, molid și paltin). O nouă pădure va prinde viață în Munții Făgăraș! Pe parcursul anului puieții au avut nevoie din nou de atenție, când iarba a crescut mai mult de 1 metru înălțime, așa că am organizat echipe care au tăiat vegetația din jurul lor, pentru a preveni uscarea prin sufocare.

Când refacem tăierile rase, reparăm și "cicatricile" lăsate în urma exploatărilor. Tractoarele care au extras buștenii au format șanțuri, care, în timp, s-au adâncit și până la 2-3 metri. Umplem ravenele cu resturi de lemn și pietriș și refacem panta inițială a muntelui. După care, plantăm pe fostele șanțuri sunt plantate și astfel combatem eroziunea solului. Anul trecut lucrările s-au desfășurat pe o lungime de circa 5 km, în principal în zona Vidraru.

Conversia monoculturilor de molid

Multe păduri au fost supuse, în ultimii 100 de ani, unui management forestier prin care mii de hectare de păduri mixte au fost transformate în monoculturi de molid, cu biodiversitate scăzută.

Am început, de asemenea, răririi în unele regenerări și plantații tinere de molid și vom extrage din suprafețe care însumează 20 de hectare, exemplare de molid pentru a le diminua proporția, pentru a facilita creșterea pădurii originare de fag.

Încercăm să resălbăticim aceste zone prin crearea unor luminișuri în pădurile de molid și plantarea cu fag, ulm, paltin, brad și scoruș.

Am continuat să transformăm monoculturile artificiale în păduri mixte și sănătoase. Planul este să intervenim pe 110 hectare de monoculturi de molid, iar arborii propuși pentru extracție au fost marcați.

În 2019 am reușit să creăm "ochiuri" de lumină pe 28 de hectare, prin tăierea molidului tânăr, decojirea acestuia și lăsarea în pădure ca lemn mort, atât de important pentru biodiversitate. Puieții de fag, brad și paltin vor fi plantați în toamna anului 2020, pentru a finaliza procesul de refacere a acestor zone.

Urs brun (*Ursus arctos*) © Dan Dinu

Faună

Introducere

47

Conservare faună

52

Reintroducere zimbri

55

Management faună

60

Monitorizare faună

66

Introducere

De la finalul anului 2011, Carpathia a devenit prin intermediul uneia din entități custodele primului fond cinegetic, în zona de protecție a pădurilor din proprietate. Ne-am dorit să putem proteja și gestiona fauna, inclusiv cele mai carismatice specii din Europa, cum ar fi urșii, lupii și râșii. Cu această oportunitate ne-am asumat, de asemenea, și o mare responsabilitate și trebuie să ne asigurăm că viața sălbatică și oamenii pot coexista și prospera. Reducerea conflictelor, monitorizarea științifică și implicarea comunităților locale în deciziile de gestionare, sunt parte din abordarea noastră pentru păstrarea echilibrului și a biodiversității în zonă.

Conservare faună

Noi fonduri cinegetice

Entitățile Carpathia au licitat în 2011 fondul cinegetic 21 Izvoarele Dâmboviței, și 22 Rucăr în 2017. În primăvara anului 2019, am semnat un acord de colaborare cu Asociația de vânătoare GTS Păpușa Leaota, gestionarii fondurilor 18 Râul Târgului, 22.850 ha (Valea Lerești) și 20 Stoenești, 21.400 ha (Leaota vest).

Această extindere însumează 68.000 de hectare pe 4 fonduri cinegetice, unde managementul nu se bazează pe vânătoare sportivă sau pentru trofee, ci pe soluționarea conflictelor

dintre animalele sălbatice și oamenii din sate. Împreună cu vecinii noștri, Parcul Național Piatra Craiului, am creat o zonă de 80.000 ha, care s-ar putea transforma într-o zonă model pentru un nou sistem de gestionare a faunei sălbatice în România.

Acțiuni anti-braconaj

Pentru a veghea în mod adecvat și eficient, anul trecut am dublat numărul de rangeri și am demarat o colaborare cu Jandarmeria, pentru patrulare comune în zonă. Una din problemele întâlnite de rangeri este legată de presiunea crescândă a pasionaților de off-road, care încearcă să acceseze zona pe o multitudine de poteci, chiar și pe timpul nopții. O altă problemă a fost legată de grupuri de mistreți care au coborât în apropierea localităților, uneori în același timp, în zone diferite, făcând dificilă intervenția

la timp la toate cazurile semnalate. În plus, conform zvonurilor din sate, braconierii din zilele noastre sunt foarte bine echipați cu dispozitive eficiente de vedere nocturnă. Pe tot parcursul anului 2019 a fost înregistrat un singur caz de braconaj, în care a fost identificat un mistreț împușcat. Cazul a fost semnalat și preluat de Poliție. Cu finanțarea din noul proiect LIFE, echipa noastră își va putea face upgrade la cele mai recente soluții tehnice și va continua patrularea pentru prevenirea braconajului.

Reintroducere zimbri

Reintroducerea speciilor de mamifere dispărute din Munții Făgăraș este unul dintre obiectivele programului nostru

De-a lungul ultimelor secole, zimbrii europeni (*Bison bonasus*) din sălbăticie au fost vânați până la dispariție, ultimul exemplar care colinda pe dealurile transilvănene fiind împușcat în anul 1790. Doar câteva zeci au supraviețuit în diferite grădini zoologice și toți zimbrii existenți astăzi își au baza genetică la doar 12 fondatori. După două inițiative reușite de reintroducere în țară, intenționăm să eliberăm în următorii cinci ani un minim de 75 de zimbri în trei zone diferite din estul Munților Făgăraș.

În 2019, am făcut primii pași alegând un prim loc de reintroducere adecvat în regiunea Bunea-Comisu, chiar în zona centrală a proiectului FCC, zonă care va expune zimbrii la o varietate de habitate în timpul șederii lor într-o incintă de acclimatizare,

înainte de a fi eliberați. în sălbăticie. După obținerea permiselor necesare, echipa noastră a reușit să amenajeze, cu un efort care merită apreciat, țarcul de carantină și o incintă de acclimatizare de 130 ha, care permite și accesul la pășuni alpine. În noiembrie am primit în sfârșit primii patru zimbri din Germania, 2 tineri masculi și 2 femele. Alți 7 indivizi (4 masculi și 3 femele) din Polonia s-au alăturat grupului în luna decembrie. Două dintre femele descind din populația de zimbrii liberi din Munții Bieszczady. Turma își va petrece prima iarnă în Carpații românești, în incinta de acclimatizare, unde rangerii noștri îi pot supraveghea și le pot oferi alimente suplimentare. Dacă totul merge bine, eliberarea lor în sălbăticie este programată pentru luna mai 2020, când vom deschide în sfârșit toate porțile. Două exemplare au colar GPS și vom putea urmări mișcările lor atât în perioada critică de după eliberare, când turma începe să exploreze noua casă, cât și după, pentru a ne asigura că nu se apropie prea mult de localități.

Zimbrul este considerat o specie cheie pentru refacerea și menținerea integrității ecosistemelor și pentru creșterea eterogenității habitatului din zonă, beneficiind de o varietate de alte specii.

Vom monitoriza îndeaproape impactul mega-erbivorilor din Europa și sperăm să putem contribui la restabilirea unei populații viabile a acestei magnifice specii în Munții Făgăraș.

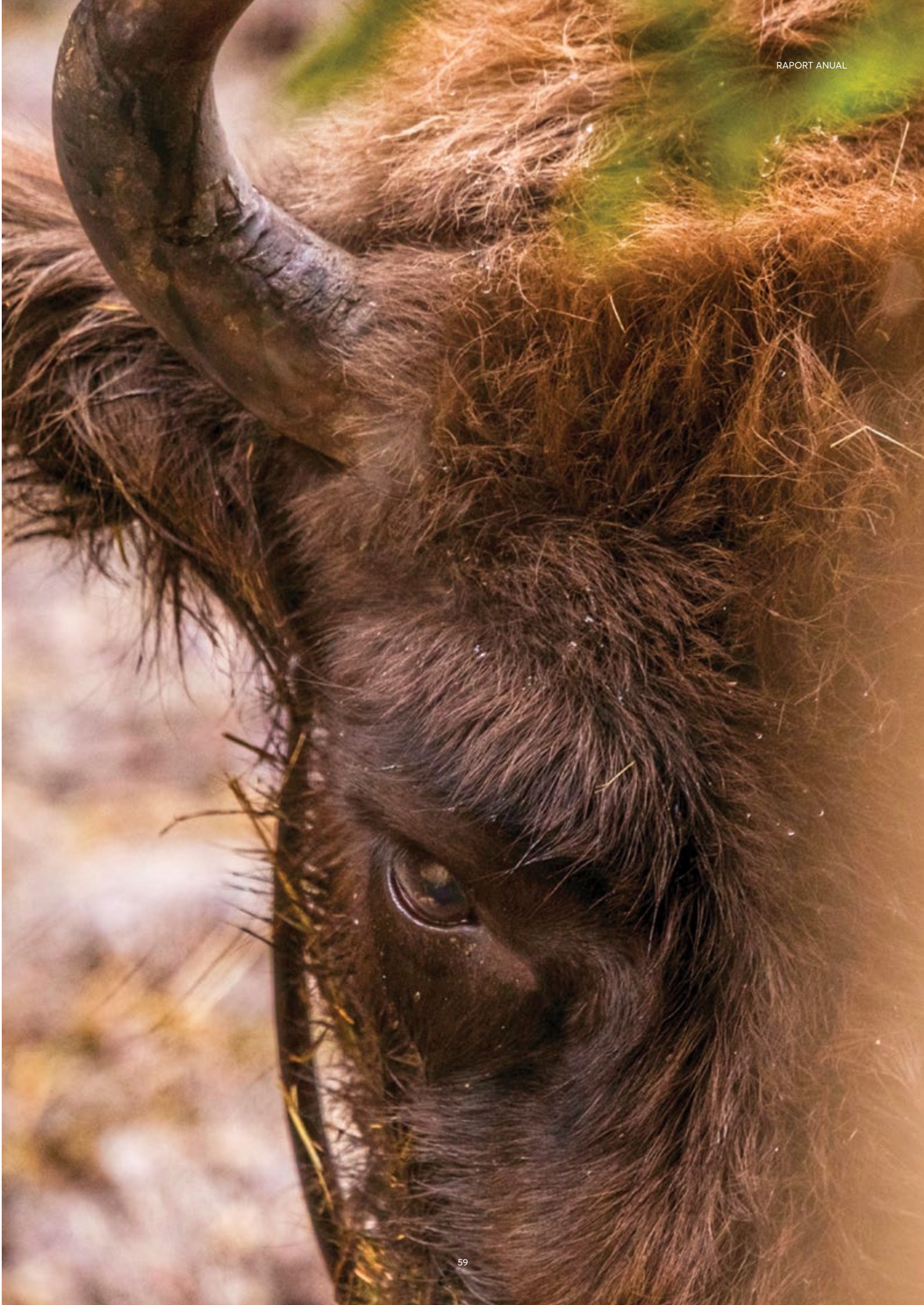

 Pagina curentă și cea alăturată: Zimbri © Daniel Mirlea

Management faună

Filosofie

Protecția completă a speciilor care interacționează cu oamenii și care pot provoca daune proprietăților, animalelor domestice sau chiar vieților, poate fi foarte controversată. Prin urmare, am elaborat o serie de principii pe care ne bazăm toate deciziile noastre de gestionare a faunei sălbatice, păstrând întotdeauna siguranța oamenilor drept una dintre cele mai înalte priorități. În timp ce protecția împotriva vânătorii sportive și pentru trofee este unul dintre obiectivele noastre principale, interacțiunile dintre oameni și animale sălbatice sunt inevitabile, iar esența activităților noastre este să ne asigurăm că daunele sunt evitate sau reduse la minimum.

Oamenii din vecinătatea munților Carpați au un lung istoric de coexistență cu animalele sălbatice și au un nivel de acceptanță ridicat, comparativ cu alte popoare. Într-o lume în schimbare, provocarea este să păstrăm acest echilibru în beneficiul amândurora. Spre deosebire de managementul tradițional prin vânătoare, unde decizia o ia doar gestionarul, noi ne dorim să implementăm un alt mod de lucru și să implicăm în decizii de bază și membrii ai comunităților locale, urmărind filosofia noastră: Prevenire – Intervenție – Compensare!

Prevenție

În abordarea noastră de evitare a conflictelor, prioritatea constă în încercarea de a preveni daunele folosind vasta experiență care există deja într-o varietate de proiecte și implementând acele metode care au funcționat cel mai bine, având în vedere condițiile locale. Căinii ciobănești au fost folosiți de secole pentru a proteja eficient efectivele de animale domestice în munți. Pentru a menține sau chiar a le îmbunătăți calitatea, am demarat un program de creștere a Ciobăneștilor Carpatini la ferma noastră de biodiversitate din Cobor. Această rasă impresionantă de pază se caracterizează prin faptul că este foarte atentă și încrezătoare cu prădătorii mari, dar, în același timp, socializează bine cu animalele și nu este agresivă cu oamenii. Cele patru femele de Carpatin au fătat nu mai puțin de 22 de pui superbi, dintre care unii vor fi, de asemenea, viitorii gardieni ai vitelor și cailor din Cobor. Dar majoritatea viitorilor apărători de animale au fost livrați la vârste cuprinse între 8 și 10 săptămâni, la noile lor locuri de muncă - tabere de păstori și ferme din jurul Munților Făgăraș, unde au petrecut primele luni socializând cu viitorii lor protejați și învățând de la bătrâni. De-a lungul anului 2019 am donat un total de 18 pui la șapte proprietari diferiți, iar echipa noastră, conform contractului de donație, le va monitoriza dezvoltarea și performanța până când vor fi complet crescuți.

O altă metodă dovedită a fi foarte eficientă este utilizarea gardurilor electrice temporare. În timp ce gardurile electrice țin departe fauna, provocarea este să fie instalate înainte de a se produce dauna. Oriunde au fost instalate garduri electrice după incidente cu urși, comportamentul acestor prădători

s-a schimbat instantaneu și nu au mai apărut probleme. La fel, la stânilor vulnerabile la care echipa noastră a instalat garduri electrice ca precauție, nu au avut daune. Cu mistreții este mult mai greu să fii cu un pas înainte: foarte inteligenți și numeroși, gestionarea conflictelor cu această specie va trebui întotdeauna să fie o combinație de metode diferite, inclusiv vânătoare, repelenți gustativi și acustici și garduri electrice permanente, în anumite zone sau anumite anotimpuri. Odată cu noua finanțare LIFE, vom putea dota mai multe ferme expuse cu garduri electrice.

Management faună
Continuare

Echipe de intervenție rapidă

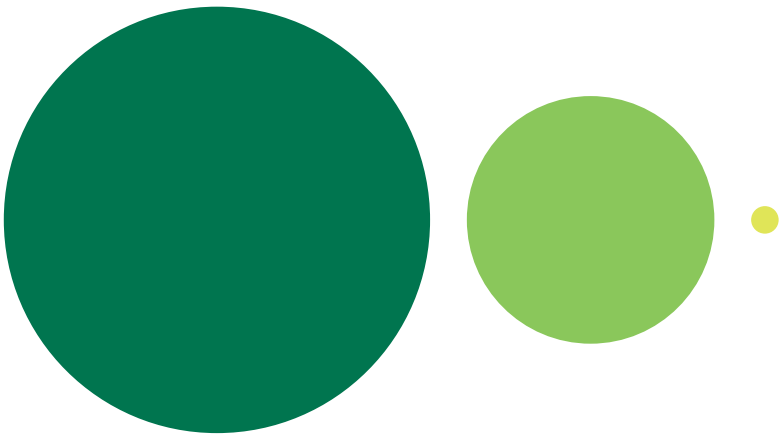
Anul 2019 a fost cu siguranță unul dur pentru echipa noastră de intervenție rapidă, pentru Jandarmeria locală, precum și pentru proprietarii de animale din regiune. Am înregistrat un total de 115 conflicte, care includeau daune la animale, culturi sau proprietăți, marea majoritate a acestora în comunitatea Rucăr. În timp ce atacurile lupilor sunt minore - în întreaga zonă au fost înregistrate doar două atacuri asupra oilor, conflictele cu mistreții și urșii au fost numeroase și persistente.

De asemenea, numărul de animale ucise de urși a crescut comparativ cu anii precedenți. Nu mai puțin de 36 de oi, 10 vaci, 21 de porci, 1 măgar și 11 iepuri au căzut pradă urșilor, cu un vârf al pagubelor la sfârșitul toamnei/începutul iernii. Îngrijorător a fost faptul că majoritatea incidentelor s-au întâmplat în sau la marginea satelor și urșii au forțat intrările în adăposturi de lemn, grajduri și chiar colibe sau case nelocuite. Se poate specula despre motivele creșterii conflictelor în ultimii ani și cel mai probabil este o combinație de mai mulți factori. Iernile extrem de blânde contribuie cu siguranță la scurtarea perioadei de hibernare a urșilor. Iar prelungirea perioadei până la intrarea în bârlog s-a dovedit, de asemenea, a fi o perioadă de risc de atac a urșilor.

Echipa de intervenție rapidă a evaluat întotdeauna daunele și a oferit ajutor instalând garduri electrice, patrulând și încercând să descurajeze urșii cu zgomot și gloanțe de cauciuc. Din cauza problemelor repetate, am fost nevoiți să cerem o derogare de la Ministerul Mediului pentru îndepărtarea letală

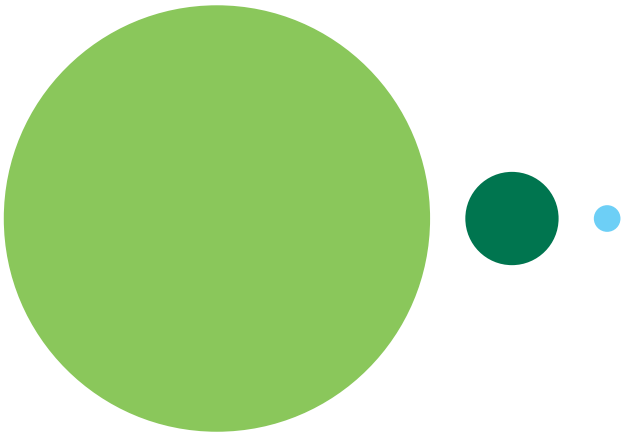
a unui urs și aprobarea a fost în cele din urmă acordată. Astfel, o ursoaică de 4 ani, de dimensiuni medii a fost eliminată, după ce a fost observată chiar la marginea comunei Rucăr. Acest caz confirmă, de asemenea, că vânătoarea tradițională pentru trofee, care urmărește să elimine urși mari, în zone retrase ale pădurii, nu rezolvă conflictele, așa cum se susține adesea.

Mai numeroase (71 de cazuri), dar mai puțin intimidante, au fost intervențiile pentru îndepărtarea mistreților care rămă prin pășunile și grădinile oamenilor. Echipa de intervenție rapidă a înregistrat și evaluat un total de 71 ha de sol afânat de mistreți, reprezentând, în cazul unor ferme, o parte semnificativă a terenului productiv. Odată cu creșterea numărului de mistreți în ultimii ani și cu amenințarea peștei porcine africane, care s-a extins și asupra porcilor domestici, autoritățile statului au cerut cote mari de vânătoare de la toți gestionarii. Pentru a îndeplini aceste cote și pentru a reduce conflictele în același timp, echipa de intervenție rapidă a organizat acțiuni împreună cu vânători locali, în principal în livezi private, grădini și pășuni în imediata vecinătate a celor mai afectate comunități și astfel au fost eliminați, conform cerințelor legale, un total de 112 mistreți.

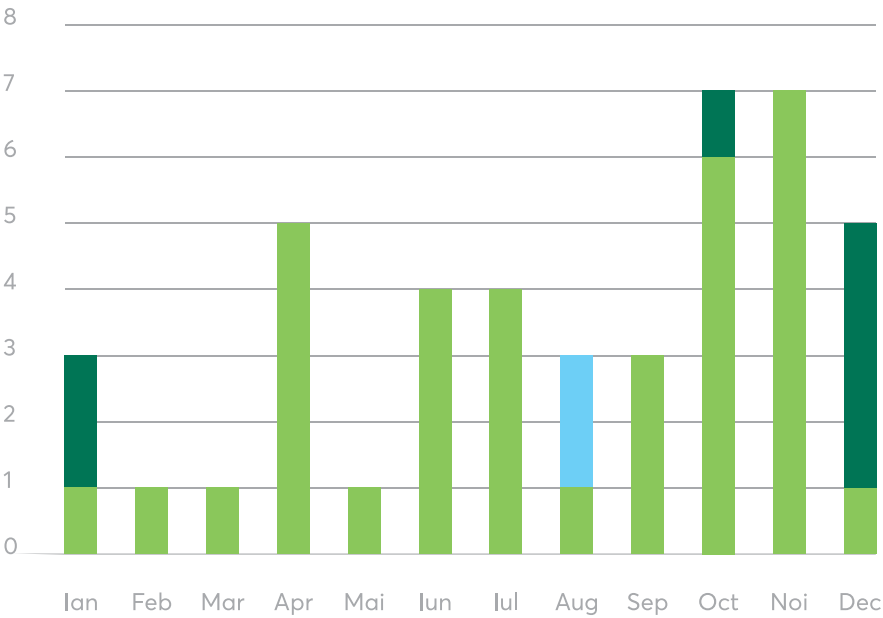
Total incidente
Grafic 2

Mistreț	62%
Urs	36%
Lup	2%

Incidente urși
Graficele 3, 4

Animale domestice	32
Proprietăți	7
Livezi	2

Management faună

Continuare

Compensații daune

Rangerii FCC fac parte, de obicei, din Comisia pentru evaluarea și compensarea daunelor, un pas obligatoriu pentru primirea compensațiilor de la Statul român, proces care durează mult. Pentru daunele cauzate de mistreți asupra culturilor, despăgubirile de Stat sunt irelevante și, prin urmare, am stabilit un sistem privat de compensare. Prin urmare, în 2019 am despăgubit localnicii cu un total de 30.480 lei/6.310 euro, inclusiv pentru daune cauzate de urși cladirilor (odăi,

grajduri, case). Este necesar un minim de măsuri de prevenție din partea proprietarilor de terenuri, de a îmbunătăți împrejmuirea proprietăților lor, în special în zonele care sunt chiar la marginea pădurii.

Monitorizare faună

Un aspect foarte important al activității noastre legate de faună este cel legat de determinarea cât mai corectă a densității populației de carnivore mari și a numărului lor, precum și a celor mai importante specii sursă de hrană pentru carnivore. Un program de monitorizare bazat pe cercetare științifică poate fi stabilit pe o zonă semnificativ de mare și poate să demonstreze că deciziile de gestionare a faunei sălbatice pot și trebuie să fie luate pe baza datelor obiective. În 2019 ne-am concentrat eforturile în principal pe specia râs, și am avut două sezoane de monitorizare cu ajutorul camerelor de monitorizare și pe cerb/ciută, specie de la care am colectat probe de ADN, metodă genetică folosită în premieră, cu scopul de a estima dimensiunea populației.

 Cerb © Daniel Mirlea

Râs

Pentru râs, cel mai retras carnivor mare, am folosit camere de monitorizare pentru a detecta indivizii pe baza modelului lor unic pe blană. Într-o primă sesiune (ianuarie - aprilie), care a inclus și sezonul de împerechere, am încercat să maximizăm detectarea și să identificăm cele mai bune zone pentru monitorizarea pe termen lung. Cu aceste cunoștințe, am desfășurat cea de-a doua sesiune în perioada octombrie - decembrie (sezonul pre-împerechere), pentru a capta doar populația locală și, astfel, să respectăm regulile de modelare a marcării-recapturării pentru estimarea parametrilor robuști ai populației. În timpul celor două sesiuni, am instalat camere pereche în 59, respectiv 76 de zone,

acoperind aproximativ 120.000 ha. În ambele perioade, râsul a trecut prin fața camerelor de aproximativ 150 de ori, reușind să identificăm indivizii în peste 80% din cazuri. Astfel, am creat un catalog cu 23 de râși independenți, incluzând mai multe femele cu descendenții lor. Ratele bune de recapturare pe individ ne-au permis să folosim modele statistice pentru a obține aproximări bune asupra dimensiunilor reale ale populației. În timp ce raportul științific cu privire la aceste rezultate este în curs de desfășurare pentru 2020, estimările primelor densități pentru populația de râs din zona noastră de studiu ar putea fi deja calculate și ar putea varia între 1.6 și 1.7 indivizi/100 km².

Cerb

În toată Europa lipsesc date concrete privind dimensiunile populației la cerb. Astfel, am testat dacă genotiparea probelor de ADN din fecale este un instrument eficient pentru a evalua parametrii populației. Între lunile iunie și septembrie, am strâns cca. 200 de probe din fecale, într-o zonă pilot de 10.000 ha. Probele sunt în prezent genotipate într-un laborator genetic specializat de la Universitatea din Ljubljana, Slovenia. Dacă obținem un succes de genotipare > 60%, vom replica studiul genetic în 2020 pe o suprafață de 45.000 ha, mai reprezentativă pentru capacitățile de mișcare ale acestei specii.

Lup

Deoarece sondajul de bază din iarna 2017-2018 a arătat lacune în distribuția haitelor de lupi, am organizat un al doilea sondaj care se desfășoară din decembrie 2019, până în aprilie 2020. Am stabilit un obiectiv de 300 de eșantioane pentru cartografierea celor patru grupuri identificate în timpul sondajul de bază și pentru a evalua dacă există mai multe haite la marginile zonei noastre de studiu. Lipsa zăpezii din această iarnă s-a dovedit a fi o adevărată provocare pentru că nu prea au existat urme, fapt care a încetinit destul de mult găsirea de excremente și păr pentru analiza ADN, dar suntem optimiști că vom atinge ținta stabilită până la sfârșitul perioadei de monitorizare.

Înainte de monitorizarea lupului, am colectat, de asemenea, 30 de probe de referință de câine din zona de studiu, pentru a îmbunătăți atribuirea genotipului câine-lup și pentru a verifica dacă există modele de hibridizare între ele.

FAUNA

11/1/2019 10:46 AM CC016L

Cuddeback
Digital

RAPORT ANUAL

11/7/2019 2:50 PM CC06P6

Cuddeback
Digital

10/16/2019 3:02 AM CC0146

Cuddeback
Digital

10/21/2019 5:45 AM CC06P3

Cuddeback
Digital

Imagini camere de monitorizare faună, Munții Făgăraș © FCC

Comunități și comunicare

Introducere

76

Discuții cu industria lemnului

78

Evenimente importante de-a lungul anului

80

Voluntari

99

Centrul de educație și activități

100

Premii

104

Introducere

Cinci piloni de activitate și zece ani de conservare!

Oare cum ar arăta toate rezultatele proiectului nostru fără comunicare și fără oameni?

Dialogul, transparența și multe explicații despre proiectul și intențiile noastre sunt necesare, chiar și după zece ani de activitate. Din două motive: conservarea nu este considerată încă o prioritate pentru mulți români, iar oamenii au fost înșelați destul de des de investitori, care le-au spus că vor face ceva bun pentru ei, dar, de fapt, le-au folosit resursele pentru interese proprii. Este de înțeles că multora le este greu să creadă că o organizație cumpără mii de hectare de păduri doar pentru a le proteja.

Dar vremurile se schimbă. Omenirea nu-și mai permite să facă ceea ce am făcut în trecut și natura începe să ne arate cartonașul galben. Este timpul să ascultăm, să reflectăm, să înțelegem și să găsim cel mai bun mod de a ne comporta ca o parte adevărată și importantă a naturii.

Avem nevoie de o economie durabilă, circulară și trebuie să încetăm să credem în creșterea economică nesfârșită, cu utilizarea tot mai mare a resurselor naturale. Trebuie să învățăm să avem încredere, să ne asociem, să lucrăm împreună pentru binele mai mare al unei comunități, nu doar pentru beneficii individuale. Și trebuie să devenim mult mai atenți la resursele pe care le consumăm și să ne asigurăm că nu le folosim în exces.

Lupta pentru conservare implică, în mod automat, lupta împotriva celor cărora nu le pasă de viitor, de comunitate, împotriva celor care doresc să utilizeze resursele existente pe termen scurt, în beneficiul lor. Activitățile fundației sunt atacate de diverși indivizi și, pentru că nu au cum să combată rezultatele în teren, recurg la zvonuri și răspândesc știri false. Încearcă să influențeze localnici și să îi determine să le fie frică de noi și să refuze dialogul sau ideea unui viitor echilibrat. Vrem să fim judecați după rezultatele noastre, nu după zvonuri sau mituri. Iar acest raport reprezintă munca zilnică a 79 de angajați permanenți ai fundației și a altor sute de colaboratori și reprezintă fapte, nu vorbe!

Planul nostru de informare și comunicare include cercetare sociologică, o platformă de dialog, organizare de evenimente locale și naționale, programe de educație ecologică, programe de voluntariat și ambasadori, oportunități de angajare și, nu în ultimul rând, prezența noastră zi cu zi în comunități.

Mulți dintre noi fac parte deja din aceste comunități - avem o responsabilitate și pentru ai noștri, și pentru alți locuitori de sub munte.

Urmăriți-ne pe website, Facebook, Instagram sau LinkedIn și, dacă doriți să primiți raportul nostru lunar de activitate în teren, trimite-ți un e-mail la info@carpathia.org și solicitați să fiți incluși în lista iubitorilor de echilibru natural.

Discuții cu industria lemnului

După ce anul trecut am pus bazele unui grup de lucru, platforma de discuții a industriei lemnului și a ONG-urilor de mediu s-a străduit să facă progrese la începutul anului 2019. În timpul întâlnirilor, toți participanții au considerat că această platformă este importantă și trebuie dezvoltată în continuare, iar rezultatele întâlnirilor au fost bune; cu toate acestea, odată ce ne-am întors fiecare la activitatea noastră și ne-am luat cu prioritățile, ce am discutat în grup a rămas în același stadiu până la următoarea întâlnire. Pentru a depăși acest obstacol și pentru a avansa programul, am decis să înființăm un mic secretariat care să organizeze întâlniri, să urmărească pașii viitori, să ne consultăm cu autoritățile și să invităm specialiști pentru diferite subiecte. FCC a preluat această sarcină, iar Fundația ProPark ajută cu experiența lor.

La reuniunea din iunie, am stabilit patru ateliere tematice - Inventarul Pădurilor, Politica Pădurilor, Trasabilitatea lemnului și Pădurile virgine/Păduri din parcuri naționale și arii protejate. Primul atelier despre inventarul forestier a avut loc în octombrie, cu implicarea specialiștilor din echipă și a avut ca temă principală ultimul, foarte controversat inventar forestier. Ca urmare, grupul a solicitat Ministerului Mediului o declarație clară cu privire la inventar. Mulțumim facilitatorului nostru, prof. dr. Alistair Bath.

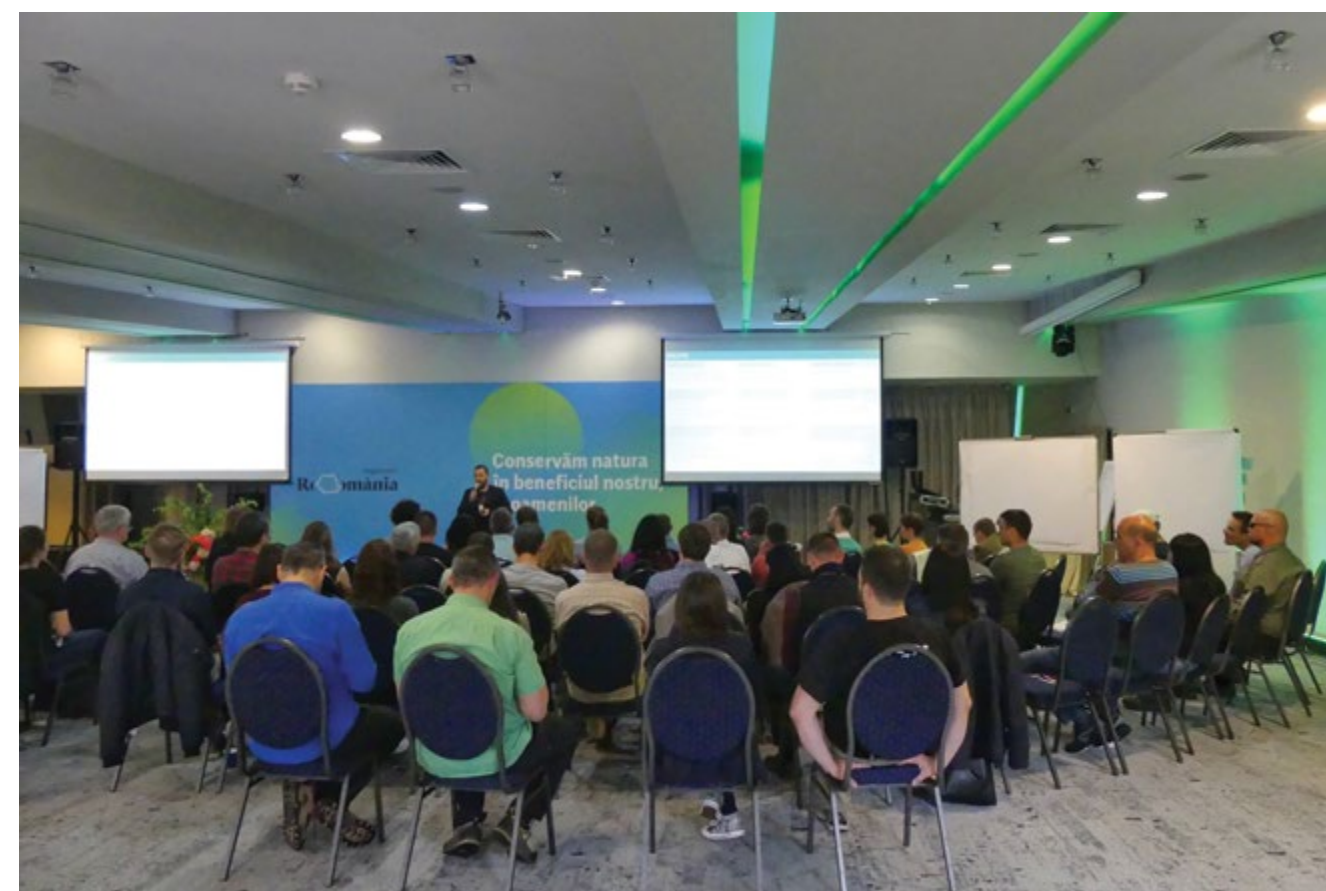

Evenimente importante de-a lungul anului

Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie
România neîmblânzită											
	Alpin Film festival: film, carte, fotografie										
		Conferința Națională Regăsește România	Vizită The European Nature Trust	Vizita președinților Consiliului Director FCC	Brașov Heroes & Bikeathon Făgăraș	Dezastru natural în Rucăr	Carpathian MTB Bike	Răvășitul Oilor la Runcu	Prezentare CARPATHIA	Zimbrii s-au întors în Munții Făgăraș	Un nou proiect LIFE
		Licitatia de Experiențe Țara Făgărașului		Management inovativ faună	DHL Carpathian Marathon	Trofeul Munților (Campionatul Național de Turism Sportiv)	Folk Rock Fest Piatra Craiului	Făgăraș Fest		Participare la evenimente internaționale	Conferința carnivorelor mari
				Conferințe	Festivalul Covrigului cu ou și Zilele Comunei Lerești		Electric Camping				
							Dispensar medical pentru Moroieni				

 Pagina alăturată: Tur ghidat în Dâmbovicioara (Electric camping) © George Soare; Pagina curentă: Regăsește România © Liviu Ungureanu

Evenimente importante de-a lungul anului

Continuare

IANUARIE-FEBRUARIE

România neîmblânzită

„Romania neîmblânzită”, un film premiat și foarte apreciat despre bogățiile naturale ale României, a fost creat și cu ajutorul FCC. Acesta a fost prezentat studenților și profesorilor de la Universitatea de Nord, din Statele Unite ale Americii - mulțumim mult Asociației Românilor din New England pentru promovarea proiectului.

FEBRUARIE-MARTIE

Alpin Film festival: film, carte, fotografie

Alpin Film Festival este primul și cel mai mare eveniment din România dedicat filmului și culturii montane. Peste 3000 de iubitori ai muntelui au fost prezenți la întâlnirile organizate în Brașov, Bușteni și Predeal și alte câteva sute de vizitatori au urmărit transmisiunea în direct, distribuită pe pagina de Facebook a festivalului. Festivalul ne-a oferit oportunitatea unică de a discuta cu iubitori ai muntelui despre proiectul nostru de conservare.

MARTIE

Conferința națională Regăsește România

Am fost și anul acesta parteneri ai Conferinței Naționale Regăsește România, organizată de ProPark - Fundația pentru Arie Protejate. Editia de anul acesta a fost o invitație deschisă către sectorul privat pentru a contribui împreună cu liderii în conservare la schimbarea pe care vrem să o vedem în protejarea naturii. Conferința a subliniat importanța ariilor protejate, ca zone de referință și modele pentru dezvoltarea economică a României și a concluzionat că, pentru a gestiona ariile protejate astfel încât ele să aducă societății beneficiile dorite, este necesar un efort public - privat, prin care să se asigure fonduri pentru conservare și un sprijin real pentru creșterea economică la nivel local.

Licitația de Experiențe Țara Făgărașului

Pentru al treilea an consecutiv, CARPATHIA a donat o experiență în beneficiul YouthBank Făgăraș, un fond ce finanțează mici proiecte ale tinerilor liceeni din comunitate. Câștigătorii vor petrece o după - amiază frumoasă la Ferma de Biodiversitate Cobor, vor face o plimbare cu căruța cu cai și se vor bucura de o cină gătită cu produse locale. Tinerii din comunitatea Țării Făgărașului vor folosi banii din cadrul licitației pentru a implementa proiecte locale.

Evenimentele noastre în cifre:

Am participat la 10 evenimente externe.

Am organizat 2 evenimente.

Am organizat 2 evenimente la Ferma de biodiversitate Cobor.

Pe parcursul anului 2019 am organizat sau am participat la o multitudine de evenimente locale și naționale, evenimente sportive și culturale, care au implicat comunitatea locală și care au avut ca scop promovarea experiențelor în natură, punerea în valoare a culturii rurale a comunităților de la poalele munților Făgăraș și promovarea proiectului nostru de conservare.

Scopul evenimentelor noastre:

Promovarea proiectului CARPATHIA.

Susținerea publicului larg pentru viitorul parc național.

Creșterea încrederii și angrenarea comunităților locale.

Creare de oportunități economice pentru comunitățile locale.

Ca și în anii trecuți, am fost prezenți cu activități despre natură și educație ecologică în școlile din zona proiectului nostru de conservare.

APRILIE

Vizită The European Nature Trust

Duncan Grossart, noul Director al The European Nature Trust, partener strategic al FCC, a vizitat zona proiectului și a discutat cu noi despre cum TENT va organiza evenimente de profil înalt pentru susținerea proiectului nostru de conservare a pădurilor.

MAI

Vizita președinților Consiliului Director FCC

Fostul și actualul președinte al Consiliului Director CARPATHIA, Hansjörg Wyss și Charlie Burrell, alături de co-fondatorul FCC, Hedi Wyss, au vizitat proiectul nostru pentru a discuta strategia generală a fundației și planurile de viitor.

Management inovativ faună

FCC a stabilit prima rapid echipă de intervenție rapidă pentru a gestiona în sud-estul munților Făgăraș conflictele om - faună sălbatică. La sfârșitul lunii mai au fost instruiți peste 20 de specialiști.

Conferințe

FCC a prezentat Viziunea Federației Coalțiției Natura 2000 pentru sistemul de management al rețelei de arii protejate din România și rezultatele proiectului nostru de conservare a pădurilor în cadrul conferinței „Soluțiile viitorului. Realități și așteptări pentru politicile de mediu în Europa”, organizată la Bruxelles de către doamna Adina Vălean, membru al Parlamentului European și Președinte al Comisiei parlamentare pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară.

Am participat la Conferința pe tema pădurilor virgine și cvasi-virgine în Sibiu. Una dintre concluzii a fost că toți factorii interesați trebuie să coopereze în procesul de identificare a pădurilor din această categorie, iar Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor trebuie să actualizeze Catalogul Național cu suprafețele nou identificate.

Discuțiile din jurul mesei rotunde organizate în cadrul proiectului LIFE16 GIE/DE/000661-“Îmbunătățirea coexistenței dintre oameni și carnivore mari în Europa prin comunicare și cooperare transfrontalieră” ne-a oferit posibilitatea să prezentăm rezultatele monitorizării ADN la specia urs.

IUNIE

Brașov Heroes și Bikeathon Făgăraș

Am luat parte, cu bucurie, la două evenimente sportive caritabile în comunitate, dedicate bicicliștilor și alergătorilor ce participă voluntar pentru susținerea unei cauze. Peste 120 de persoane au ales să alerge sau să pedaleze pentru o nouă pădure în Munții Făgăraș. Fondurile strânse de către participanți au acoperit costurile de plantare și de creștere a 1.350 puieți.

DHL Carpathian Marathon

Am avut oportunitatea să promovăm proiectul nostru și să aducem alături de noi și mai mulți susținători la DHL Carpathian Marathon, o competiție sportivă foarte importantă la nivel național. Evenimentul se desfășoară anual în inima uneia dintre ultimele regiuni sălbatice din Europa – munții Carpați, în zona masivului Leaota. Peste 2.500 de participanți au luat parte la eveniment, prilej de cunoștințe noi și de discuții despre viziunea noastră de a crea o zonă protejată cu natură sălbatică de talie mondială în sudul Carpaților românești. Echipa susținută de noi a finalizat competiția pe podium, ne-am bucurat de această victorie, și, bineînțeles, de inițiativa întregului eveniment, ce a avut ca finalitate strângerea de fonduri pentru Comitetul Paralimpic Român.

Festivalul Covrigului cu ou și Zilele Comunei Lerești

Susținem evenimentele locale în comunități și dezvoltarea durabilă a acestora. Am participat la sărbătoarea comunității din Lerești, Festivalul Covrigului cu ou și Zilele Comunei și am sărbătorit tradițiile din zonă, oamenii gospodari de pe aceste meleaguri și frumusețea Munților Făgăraș. Evenimentul a fost o bună oportunitate pentru dialog și dezbateră pe tema importanței protejării pădurilor și a vieții sălbatice.

IULIE

Dezastru natural în Rucăr

Ploile torențiale din luna iulie ne-au arătat efectele directe ale tăierilor nesustenabile de păduri din ultimii 15 ani. Din păcate, victimele acestui eveniment nefericit au fost locuitorii comunei Rucăr care nu au fost implicați în tăierile iresponsabile de păduri din trecut. FCC a ajutat cu cele două excavatoare la curățarea aluviunilor venite din munte și am oferit posibilitatea de a dona lemn pentru construcțiile familiilor afectate.

Trofeul Munților (Campionatul Național de Turism Sportiv)

Alergare, drumeție, atingerea unor vârfuri ale Munților Făgăraș în mijlocul lunii iulie - iată numai câteva activități pe care fiecare dintre noi ar trebui să le experimenteze cel puțin o dată pe an. Am întâlnit comunitatea alergătorilor din Cluburile Montane din România, ONG-uri și asociații turistice chiar în mijlocul acestor activități, organizate în cadrul competiției Trofeul Munților, concurând în Munții Iezer Păpușa pentru cucerirea trofeului. Am stat de vorbă cu aceștia și am oferit informații despre planurile noastre de viitor în sudul Carpaților românești.

AUGUST

Carpathian MTB Bike

Carpathian MTB Bike este considerat una dintre cele mai spectaculoase competiții din Europa, datorită aurei speciale conferite de Munții Carpați. Acest eveniment este dedicat ciclistilor acreditați de UCI (Uniunea Internațională a Cicliștilor), cât și biciclistilor amatori. În acest an, Fundația Conservation Carpathia a fost prezentă la eveniment cu un stand și materiale informative despre importanța conservării pădurilor și pășunilor alpine.

Folk Rock Fest Piatra Craiului

Prima ediție a Folk Rock Fest Piatra Craiului a fost o bună oportunitate pentru noi de a interacționa cu publicul iubitor de munte și de a discuta despre pădurile pe care le protejăm în Parcul Național Piatra Craiului, precum și despre rezultatele generale ale proiectului nostru din ultimii zece ani de conservare a pădurilor din Munții Făgăraș și Leaota. Peste 7.000 de oameni din toată țara au participat la eveniment, petrecând trei zile în parcul național, cu muzică bună și activități interesante.

Electric Camping - full moon camping

Acest eveniment inedit este rezultatul unui parteneriat excelent între CARPATHIA și Asociația My Transilvania, Asociația My Secret Romania și comunitatea locală. Am creat un concept de eveniment inovativ în zonă, ce a inclus gastronomie, drumeție, interpretarea naturii și culturii cu ghizii locali și meșterii din zonă. La prima sa ediție în acest peisaj montan, Electric Camping a adunat în jur de 50 de participanți din Brașov, Pitești, Zărnești, București, Iași și chiar din Spania. Cu toții au avut parte de o experiență deosebită la Dâmbovicioara - tur ghidat, infuzie de natură sălbatică, mâncare locală gustoasă, muzică tradițională oferită de trupa Hoinarii, dar și muzică electronică, mixată de DJ DEX & DJ MEET MTD, sub cerul înstelat. Evenimentul a fost promovat pe diverse canale media și a atins o audiență foarte bună la nivel național. Vom continua această inițiativă și în alte comunități din proiectul CARPATHIA.

Dispensar medical pentru Moroieni

Partenerul nostru conservacionist, Wildland, a susținut comunitatea Moroieni și a co-finanțat deschiderea unui dispensar medical, atât de necesar în zona Leaota.

SEPTEMBRIE

Răvășitul oilor la Runcu

Am sărbătorit alături de comunitatea din Runcu sfârșitul anului pastoral, tradițiile locului, oamenii gospodari din comunitate și frumusețea naturii din jur, la Răvășitul Oilor, ediția a 28-a, în Munții Leaota. Potrivit Primăriei Runcu, la eveniment au participat peste 100 de producători și meșteri locali. A fost un prilej bun să subliniem necesitatea programelor de susținere a afacerilor verzi, care aduc beneficii reale oamenilor și susțin protejarea naturii.

Făgăraș Fest

În septembrie am fost gazdele primei ediții Făgăraș Fest, un eveniment național dedicat în totalitate naturii și comunităților locale ce trăiesc în vecinătatea Munților Făgăraș. Evenimentul a fost organizat de Propark - Fundatia pentru Aarii Protejate, în parteneriat cu Fundația Conservation Carpathia și comunitatea locală din comuna Lerești, în cadrul Programului pentru Peisaje Amenințate. Participanții au fost încurajați să descopere valori naturale din zonă prin tururi ghidate prin pădure, plimbări cu căruța însoțiți de un ghid local, un târg cu produse locale, cinemateca naturii sau o competiție de aventură. Peste 1.000 de persoane au participat la eveniment, iar 150 de copii s-au bucurat de workshopuri de educație ecologică în cadrul evenimentului. Numeroasele parteneriate media cu posturile de radio locale și naționale, presă scrisă și TV, alături de campaniile de promovare din social media au adus o audiență totală de 3 milioane de oameni acestui festival.

OCTOMBRIE

Prezentare CARPATHIA

Conferința Ascendis: Now/Do Conference - Transform Knowing into Doing a reprezentat o bună ocazie pentru Barbara și Christoph Promberger de a prezenta viziunea CARPATHIA și de vorbi unei audiențe de peste 800 de oameni de afaceri despre proiectul nostru.

Am fost onorați să găzduim prima întâlnire anuală a beneficiarilor Programului pentru Peisaje Amenințate: patru zile în teren pentru a le arăta rezultatele noastre și obiectivele planificate pentru anii următori.

NOIEMBRIE

Zimbrii s-au întors în Munții Făgăraș

După 200 de ani de la dispariția lor, Munții Făgăraș au devenit ACASĂ pentru zimbri! Suntem încrezători că primul grup se va adapta bine și, în curând, vom fi în măsură să le completăm numărul. Suntem încurajați în această direcție și de rezultatele pozitive ale studiului sociologic asupra atitudinilor localnicilor față de reintroducerea zimbriilor și castorilor, din care rezultă că aceste două specii sunt acceptate de populație în procent de 75%.

Participare la evenimente internaționale

Barbara Promberger a vorbit despre proiectul nostru la Simpozionul Exploratorilor National Geographic Explorers în Washington DC.

Barbara și Christoph Promberger au prezentat activitățile și proiectele noastre în cadrul conferinței „Sălbăticie și păduri virgine în Europa”, la Bratislava, în prezența președintelui Slovaciei, doamna Zuzanna Caputova.

Conferința despre Monitorizarea carnivorelor mari în Carpați, organizată de către WWF (World Wildlife Fund) a avut loc concomitent cu cea de-a zecea Întâlnire a Convenției Carpatice (Grupul de Biodiversitate). Colegul nostru, Ruben Iosif, biolog monitorizare faună, a prezentat rezultatele studiilor CARPATHIA.

DECEMBRIE

Un nou proiect LIFE

Am semnat un nou contract LIFE cu Comisia Europeană, care acoperă activitățile de conservare pentru următorii cinci ani. LIFE Carpathia este cel mai mare proiect LIFE în istoria Uniunii Europene. Suntem onorați și mândri pentru România!

Conferința carnivorelor mari

Evenimentul „Monitorizarea pe termen lung a populațiilor de carnivore mari din Carpați”, organizată de Universitatea de Științe Naturale Ovidius Constanța, ne-a oferit posibilitatea de a împărtăși rezultatele studiului nostru în acest domeniu.

Voluntari

Corporații/organizații

A

ONG-ului de mediu Agent Green, care, împreună cu o echipă de voluntari, ne-au ajutat la plantarea a 7.300 puieți în sudul Munților Făgăraș.

Ascendis, una dintre cele mai mari companii de training și consultanță din România, pentru promovarea proiectului nostru în mediul de afaceri și pentru ajutor cu un teambuilding.

M

MedLife pentru continuarea frumoasei lor campanii pentru toți copiii născuți în clinicile lor, care vor crește împreună cu o nouă pădure în Munții Făgăraș. Cei 55.000 de puieți plantați în numele bebelușilor sunt bine! Am apreciat efortul anual al angajaților, care au venit de trei ori să ajute la plantat.

R

RTC Proffice ni s-a alăturat pentru al doilea an consecutiv, pentru o zi de replantare, împreună cu angajați din sucursalele lor. Și anul acesta ei au ajutat la salvarea unui hectar, de astă dată nu tot în Leaota, ci în Munții Făgăraș.

S

S-KARP, producătorul român de încălțăminte de munte, care a organizat o sesiune de voluntariat public pentru igienizarea lacului din Sătic, Valea Dâmboviței.

U

Ursus Breweries, divizia Ciucaș, Brașov, care au venit anul acesta cu 30 de colegi și ne-au ajutat cu plivirea a 8.000 de puieți.

Oameni de bine

B

Voluntarilor Bogdan Vasilescu și Maria Spătaru, pentru trei luni în teren, ajutând echipa noastră de monitorizare faună, dar și la birou, cu interpretarea datelor colectate.

C

Cosmin Dumitrache pentru ajutorul dat în promovarea prin imagini a unicității Munților Făgăraș la nivel național și pe plan internațional.

D

Daniel Mîrlea pentru timpul și talentul donat și pentru frumoasele fotografii!

G

George Soare pentru prietenia apropiată, pentru ochiul talentat și aparatul bun - mulțumim pentru fotografiile grozave!

I

Ioana Radomir și Ioana Aldulea pentru participarea în mod repetat la evenimente beneficiul CARPATHIA și pentru prietenie.

J

Jessica Brown, cea mai veselă și de folos voluntară a Fermei de biodiversitate din Cobor.

M

Marissa Dyck, venită din SUA timp de trei luni pentru a ajuta echipa la colectarea probelor de ADN la lup și la prelucrarea datelor.

N

Ca parte a proiectului ei „Păduri fără frontiere”, Nico de Transilvania (DJ internațional și antreprenor cultural) împreună cu voluntarii și zilierii fundației, ne-au ajutat la plantarea a 15.000 de puieți, într-o zonă tăiată la ras, în Nucșoara. De asemenea, Nico s-a implicat și la Cobor, în plantarea a 120 stejari.

Nicholas JR White pentru proiectul lui uimitor de fotografie și pentru implicarea lui în a duce mai departe viziunea FCC.

R

Dr. Ruth Rusby, pentru că ne ajută ca textele noastre să nu sune a romgleză, ci a engleză nativă și lui Sebastian Kortemeyer, pentru traducerile în limba germană.

S

Simona Ciurea pentru campania ei „nebună” pe Facebook, în care s-a oferit să se împrumute pentru o zi oricărui doritor. Baza de date foto a fost mai ordonată, după ce a trecut Simo pe la noi!

Dorim să vă mulțumim tuturor celor care ați donat timp, efort, talent sau cunoștințe pentru conservare!

Centrul educațional și activități

Continuăm să dezvoltăm pilonul de educație și ne concentrăm în mod deosebit asupra comunităților rurale din zona noastră de proiect. Însă suntem deschiși și proiectelor care implică elevi/studenți din România sau străinătate.

Datorită Fundațiilor Temperatio și Pancivis, reușim să facem progrese bune și în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii necesare.

Am început lucrările la o veche cabană forestieră și în 2020 vom inaugura un Centru educațional de mediu pe Valea Dâmboviței, care va găzdui programele școlare interactive și de voluntariat. Partea cea mai dificilă și consumatoare de timp a fost cea legată de obținerea tuturor aprobărilor pentru clădire, dar am reușit și am început renovarea în primăvara anului 2019.

Clădirea este neutră din punct de vedere a emisiilor de carbon. Am folosit o combinație de materiale tradiționale de construcție, cum ar fi nisip și var pentru tencuială, argilă și paie pentru izolarea pardoselii, un acoperiș verde, cu vegetație nativă, dar și tehnologie actuală, dar prietenoasă cu mediul - panouri din lemn fibros pentru izolarea termică, un generator mic pe bază de ulei vegetal și 49 de panouri solare, care acoperă întreaga parte sudică, pentru energie electrică. Centrul este planificat să devină funcțional în septembrie 2020 și va putea găzdui până la 30 de persoane: 7 dormitoare, 8 băi, o sală de seminarii, sală de mese, verandă mare, bucătărie, un birou, 3 holuri și o cameră tehnică.

Până la finalizarea noului centru, ne-am continuat programele educaționale pe teren:

Caravane școlare

„Caravana naturii”, activitate din dezvoltarea planului de management a sitului Natura 2000 Râul Târgului - Argeșel - Râușor, a vizitat școlile din patru comune. Copiii s-au implicat în cursurile interactive de mediu, bazate pe informații despre aria protejată. Și localnicii au primit materiale despre sit și au discutat cu echipa noastră despre dezvoltare prin conservare.

Vizite pe Valea Dâmboviței

Pentru elevii de liceu din Pitești și Ploiești am organizat vizite pe Valea Dâmboviței, pentru a înțelege ce înseamnă protecția mediului. Ne-am bucurat să îi vedem și la lucru, la plantat de anin, de-a lungul râului Dâmbovița.

Vizită de studiu

Unui grup de studenți de la Northeastern University, Boston, SUA, specializarea Mediu le-am organizat o vizită de studiu în zona proiectului nostru. Tinerii s-au implicat o săptămână au fost implicați în munca noastră de teren, împreună cu biologi, experți în faună, ingineri forestieri, echipa de turism și colegii de la ferma pentru biodiversitate din Cobor.

Interlocutor pe teme de mediu

Liceul cu predare în limba germană Johannes Honterus din Brașov, ne-a invitat la un atelier de mediu, pentru a prezenta proiectul nostru de conservare a pădurilor.

Premii

Premiul de excelență

Gala revistei Cariere, Premiul de Excelență pentru Barbara și Christoph Promberger, pentru implicarea lor personală și profesională în conservarea patrimoniului natural al României.

Promotor al mediului natural

Gala Comunității Țării Făgărașului, Premiul „Promotor al mediului natural” pentru Ferma de biodiversitate din Cobor.

Câștigător

Gala Societății Civile, Premiul de Mediu pentru Fundația Conservation Carpathia, pentru rezultatele ultimilor doi ani de conservare a pădurilor, reconstrucție ecologică, protecție a faunei sălbatice și educație de mediu.

Barbara Promberger primind premiul de Excelență la Gala revistei Cariere © Gala Cariere

Programul de afaceri verzi

Introducere

108

Food HUB

110

Ferma de biodiversitate Cobor

113

Observatoare de faună

125

Introducere

Viziunea noastră pentru un viitor Parc Național Munții Făgăraș ar presupune o schimbare în viața oamenilor care trăiesc în împrejurimile munților - una de paradigmă.

Pădurea nu este doar sursă de cherestea, ci și sursă de aer curat, apă potabilă, destinație pentru recreere și învățare și, printr-o mai bună promovare a produselor care nu sunt din lemn, putem dezvolta mult mai mult zona.

În acest moment, majoritatea oamenilor din comunitățile locale nu primesc prea mulți bani din pădurile din vecinătatea lor: o mare parte este deținută de Stat (cca. 60%), companiile de exploatare forestieră operează adesea cu muncitori angajați din alte părți ale țării, animalele care pășunează în golul aplin sunt adesea controlate de doar câțiva indivizi, care beneficiază de plăți subvenții APIA etc. Cu toate acestea, localnicii se vor opune probabil creării unui parc național, cu excepția situației în care situația lor economică se va îmbunătăți din această modificare.

Acest lucru, în principiu, este cunoscut și în prezent - orice propunere serioasă de conservare a terenurilor trebuie să vină la pachet cu dezvoltarea unor fluxuri alternative de venituri. Cu toate acestea, realitatea este că se dezvoltă una sau două operațiuni destul de limitate, care deseori se luptă pentru a deveni viabile din

punct de vedere economic dincolo de perioada proiectului, iar efectul real pentru majoritatea localnicilor este limitat sau chiar neglijabil.

Din acest motiv, am simțit că trebuie să facem din această componentă economică o componentă majoră a proiectului nostru! În consecință, avem un partener puternic și bine informat, Conservation Capital, care are o experiență de canalizare a investițiilor de peste 200 de milioane de dolari în programe de afaceri verzi, în jurul ariilor protejate din peste 20 de țări.

De-a lungul ultimilor ani, am evaluat situația și acum am început să dezvoltăm primele planuri de afaceri. Pentru proprietarii de păduri, sechestrarea carbonului și serviciile ecosistemice ar putea deveni fluxuri alternative de venituri; pentru localnicii care nu au păduri turismul, agricultura tradițională și prelucrarea fructelor din pădure, producția durabilă de energie, lucrările de refacere a pădurilor și meșteșugurile (în principal în construcții) au fost identificate drept principalele generatoare de locuri de muncă și oportunități de venit. Analiza noastră s-a bazat în principal pe identificarea activităților:

- care ar ajuta mulți oameni,
- care au cerințe relativ mici de investiții (pentru a putea face cât mai mult posibil cu banii necesari) și
- acolo unde există deja cunoștințe locale pentru a susține activitățile existente.

Food HUB

 Pagina curentă: Ciuperci © Zahra Eskandari; Pagina alăturată: Produse locale din Cobor © Dan Dinu

Food HUB este un concept originar din SUA ce are ca scop ajutorarea fermierilor mici, oferind o combinație de servicii de producție, distribuție și marketing. În majoritatea satelor din zona proiectului, există mici fermieri locali, care sunt dezavantajați de concurența făcută de supermarketuri, de accesul limitat la piețe, de

dificultăți în respectarea proceselor de certificare sau de lipsa de abilități și oportunități de marketing.

Un HUB (centru regional) alimentar ar putea rezolva toate aceste probleme și, prin urmare, ar putea sprijini sute de afaceri familiale mici, fie prin colectarea produselor și vânzarea lor către producătorul final, fie cu amănuntul, în magazine specializate, cu sprijinul și deschiderea marilor cu comercianți, fie prin coșuri de alimente personalizate, livrate la domiciliul consumatorilor.

Având în vedere tradiția agriculturii la scară mică în satele de la poalele Munților Făgăraș, unde încă mai găsim multe familii de mici producători, am considerat că un centru alimentar (Food HUB) ar putea fi o oportunitate excelentă pentru programul de afaceri verzi.

Într-o primă fază am angajat o persoană capabilă din Rucăr, care a lucrat la o bază de date a producătorilor din zonă, a făcut o analiză detaliată a produselor locale disponibile, a standardelor de certificare și a persoanelor interesate să facă parte din acest program. În paralel, am ajuns la un acord cu retailerul francez Auchan, care este dispus să susțină acest program oferind un stand în magazinele lor regionale, pentru ca centrul alimentar să vândă aceste produse.

Toate aceste informații au intrat într-un plan de afaceri și sperăm că vom putea primi finanțare în 2020 pentru a începe implementarea acestui mare proiect.

Ferma de biodiversitate Cobor

Biodiversitatea este produsul principal de la fermă, chiar dacă sună a ceva pe care nu te poți baza pentru o economie durabilă. După ce Markus Jebsen a donat proprietățile de la Cobor Fundației Conservation Carpathia, iar Fundația Temperatio a donat fondurile necesare pentru dezvoltarea fermei, proiectul a dovedit viabilitatea sa. Cobor este îmbinarea perfectă de pășuni cu înaltă valoare naturală, conservare a biodiversității, agricultură ecologică, o destinație ideală pentru turism și afaceri și un loc minunat pentru cai, pentru canisa de Ciobănești carpatini și pentru carismaticele Sure de stepă.

Situată în Transilvania rurală, aproape de Munții Făgăraș, ferma își propune să fie un model de autosustenabilitate, de afacere verde care demonstrează că agricultura făcută corect poate sprijini conservarea biodiversității. Camere frumos restaurate în vechile gospodării, mese cu ingrediente sănătoase, din surse locale și activități de explorare a împrejurimilor uimitoare – vă așteptăm cu drag la Cobor!

Vacanțele la noi nu sunt doar o formă simplă de turism, ci contribuie la păstrarea satelor transilvănene în viață, contribuie cu locuri de muncă pentru localnici și cu piață de desfacere pentru micii producători fericiți că pot să împărtășească ceea ce România are pe deplin: tradiție, gust, simplitate și libertate.

Caa de oaspeți nr. 282, Ferma de biodiversitate Cobor © Jack Wolfskin

Flavours & Sounds of Transylvania

Ne-am continuat seria de evenimente, cu aceeași filosofie de promovare a satului, implicare a localnicilor și crearea unui lanț de servicii sătești, de care beneficiază mai multe persoane: cei care produc, cei care gătesc mâncarea, gazdele care primesc oaspeții, căruțașii și așa mai departe.

Organizat în parteneriat cu Asociația My Transilvania, acest eveniment le-a permis oaspeților noștri să descopere frumusețea satului Cobor, să guste delicatese tradiționale și să asculte muzică populară românească veche. Pe lângă vizita la fermă, participanții au participat la un atelier de copt lichi, vechea plăcintă ardelenască ce însoțește povestea satelor săsești.

Brunch cu biciclete, observare de păsări și castori

Peisaje pastorale de înaltă valoare naturală, pajiști care se continuă cu păduri frumoase de stejari, sate săsești și biserici fortificate, o diversitate uimitoare de păsări, castori muncitori și biodiversitate cât vezi cu ochii -acestea au fost principalele ingrediente pentru evenimentul organizat în parteneriat cu Asociația Colinele Transilvaniei. Cei doi ghizi specializați în ciclism și observarea păsărilor, care au însoțit grupul, au vorbit despre toate aceste bogății naturale și au transformat întreaga zi într-o experiență deosebită. Traseele de ciclism din jurul Fermei de biodiversitate Cobor sunt ușor accesibile, făcându-le ideale pentru familii și copii, dar există și circuite pentru cei care ar dori ceva mai solicitant.

În 2019 ne-au trecut pragul peste 600 de oaspeți din întreaga lume.

Ferma de biodiversitate Cobor

Continuare

Vacanțe

Am găzduit „mai ales” familii cu copii, chiar și din Brazilia sau Australia, dar și din Europa și România, oameni dornici să scape de viața aglomerată și zgomotoasă de oraș.

Vizite de studiu/ educație

Mai multe grupuri venite să vadă rezultatele proiectului de conservare de păduri, au petrecut câteva zile și în Cobor, dorind să descopere echilibrul dintre biodiversitate și profitabilitatea unei afaceri verzi. I-am avut ca oaspeți pe studenții de la Universitatea Northeastern Boston, SUA. Am făcut planuri de refacere a

pășunilor de stejari seculari din zonă, care dispar repede din peisajele europene împreună cu Woodland Trust și cu ecologul Universității Babeș-Bolyai, Tibor Hartel. Și beneficiarii finanțării prin Programul pentru Peisaje Amenințate, veniți în prima lor călătorie de studiu în România, au trecut pe la noi.

Dezvoltare personală

Programe de meditație precum „Puterea interioară” (The Power within), creat de un antrenor austriac, a scos oamenii în natură, pentru a se redescoperi.

Vizite media

O fermă care „produce” biodiversitate este cu siguranță un subiect interesant și diferit pentru public. Am găzduit o echipă de la emisiunea olandeză de turism, „3 op reis”, care a venit să documenteze atât proiectul de conservare Carpathia, cât și partea de ecoturism de la Cobor. IGLOO Media ne-a inclus în cea de-a treia ediție a albumului lor intitulat „Conace și pensiuni din Transilvania”. Iar Mihai Stoica, cofondator al organizației de mediu 2Celsius, împreună cu entomologul Universității Babeș-Bolyai, László Rákossy, au filmat un documentar despre activitatea noastră.

Pițigoi de munte © Georgiana Cațan

Ferma de biodiversitate Cobor

Continuare

Sure de stepă

Surele de stepă nu sunt doar o moștenire culturală a Transilvaniei, rasa este, de asemenea, o resursă genetică importantă pentru vite echilibrate, sănătoase și robuste. În ziua de azi, când punem din nou mai mult preț pe calitate, ne putem delecta cu o carne de vită bună.

Turma de la ferma Cobor are ca scop conservarea speciei și are o contribuție la banca genetică tradițională. Cu povestea lor unică, Surele de stepă sunt cea mai interesantă rasă de bovine din Europa. Au o rezistență ridicată la boli, o calitate excelentă a cărnii, sunt mame excepționale, fertilitate crescută, vitalitate și sunt și foarte frumoase. Semnificația speciei crește odată cu importanța producției de carne organică pe piață.

În 2019, ne-am mărit familia cu încă 26 de vite, așa că am închis anul cu un număr total de 109, dintre care două exemplare sunt niște tauri fericiți.

 Sure de stepă © George Soare

Tărâmul cailor

Din 2016, de când am deschis pensiunea/centrul de reabilitare pentru cai ne-am bucurat de mulți oaspeți. Dar în 2019 am doborât recordul și am avut în îngrijire 45 de cai fericiți de spațiul dat de cele 20 de hectare alocate lor. Ferma oferă un mediu sigur și sănătos pentru prietenii noștri cu patru picioare, armăsari, iepe cu mânji, cai de sport sau pensionari și suntem mândri de caii recuperați, după diverse afecțiuni. Am petrecut sărbătorile de iarnă cu un număr redus de 24 de cai, dar așteptăm cu nerăbdare să primim noi vizitatori permanenți sau temporari în 2020.

 Cai la ferma de biodiversitate din Cobor © Dan Dinu

Programul de creștere a câinilor Ciobănesc carpatin

Avem un program de reproducere pentru câini de pază, Ciobănesc carpatin, o rasă eficient în apărarea animalelor domestice împotriva carnivorelor. Pe tot parcursul anului, la fermă, veți găsi o mulțime de pui, care sunt destinați să fie donați proprietarilor de animale din satele Munților Făgăraș. Donarea câinilor face parte din strategia fundației de a preveni daunele cauzate de carnivorele mari. Principalul motiv pentru care am ales această rasă este revitalizarea acestei specii native, care a fost înlocuită din ce în ce mai mult în ultimii ani cu câini care sunt agresivi față de oameni și mai puțin potriviți pentru a ține la distanță urșii sau lupii.

În 2019 am avut un total de 8 câini adulți cu pedigree, iar 18 de pui au fost donați fermierilor din zona noastră de proiect.

Pășuni împădurite cu stejari seculari

Dealurile transilvănene au avut și încă mai găzduiesc în multe zone, unele dintre cele mai importante pajiști de înaltă valoare naturală din Europa. Secole de utilizare extinsă, dar multiplă, a pajiștilor și pădurilor au creat un sistem de pășuni împădurite, care formează unul dintre cele mai bogate ecosisteme de pe continent.

Cu toate acestea, pajiștile au fost degradate din cauza deceniilor de pășunat excesiv și majoritatea arborilor seculari (stejari și pomi fructiferi – cei mai bătrâni identificați aveau 900 de ani) au fost distruși, fie pentru a transforma zona în teren arabil, în timpul perioadei comuniste, ori pentru lemn de foc. În ultimii 300 de ani, aproape niciun arbore nu a fost înlocuit, astfel încât aceste pășuni de stejar dispar încet. Elementele importante ale ecosistemului s-au păstrat pe alocuri, dar calitatea generală a habitatului a scăzut substanțial.

Un obiectiv al fermei este de a recrea pășuni împădurite. În 2018, Surele de

stepă au fost reintroduse în peisaj și a fost stabilit un plan de conservare și gestionare a biodiversității. Primii pași către acest obiectiv au fost făcuți în aprilie 2019, când am scos din zone cu stejari bătrâni, din regenerare naturală, 85 de puieți de stejar și i-am replantat pe pășunile din Cobor. Datorită toamnei secetoase, doar aproximativ 20% au supraviețuit până la începutul iernii.

De asemenea, am plantat 100 de pomi fructiferi din soiuri locale, pe pășunile cailor, îngrădindu-i și protejându-i cu păducel și măceșe. Pomii fructiferi au supraviețuit până la începutul iernii, așa că efortul nostru a meritat!

De-a lungul gardurilor la cai am plantat 100 de tufe de păducel și măceș, pentru a completa gardul verde pe care l-am început în 2018. Rata de supraviețuire este de 90%, așa că sperăm că vom avea în curând un gard viu frumos în jurul pășunii cailor.

Observatoare de faună

Anul 2019 a fost un an de succes pentru programul de afaceri verzi FCC, în general, și pentru rețeaua observatoare de faună, în special.

Aceste cabane confortabile și prietenoase cu mediul, situate în estul Munților Făgăraș, au găzduit pasionați de natură din întreaga lume. De la călători solo, cupluri aventuroase, familii cu copii, ecologiști, grupuri de studenți, parteneri de afaceri sau jurnaliști. Oaspeții noștri au avut ocazia să vadă animale sălbatice care se plimbă libere prin habitatul lor natural, să înțeleagă importanța coexistenței om-faună sălbatică și să afle mai multe despre proiectele de conservare ale fundației.

Expunerea internațională, programele diversificate de ecoturism, lansarea noului nostru website de călătorie Travel Carpathia, precum și cunoștințele, grija și pasiunea ghizilor noștri specializați în faună sălbatică, toate au culminat cu o creștere de aproape 500% în ceea ce privește oaspeții găzduiți în observatoarele noastre de faună.

Camping în sălbăticie

Pe lângă observatoare, ne-am hotărât să amenajăm un camping de corturi pe o pajiște subalpină liniștită de 27 de hectare, la 1.400-1.600 m altitudine, cu vedere de 360° pe Valea Dâmboviței. Acesta s-a dovedit a fi un loc ideal pentru retrageri/retreaturi de meditație în natură, pe care dorim să le dezvoltăm și să le încurajăm în anii următori. Programul pilot din 2019 - „Prezența în sălbăticie” - în cooperare cu tur operatorul austriac Way of Nature - a fost creat pentru a conecta oamenii cu natura și fauna sălbatică din Munții Făgăraș. Pentru următorii ani, intenționăm să dezvoltăm o tabără de corturi în Poiana Tămaș, destinată teambuilding-urilor și sejururilor individuale.

Biosphere Expeditions

Programul de călătorii științifice organizat de Biosphere Expedition s-a dovedit a fi o primă experiență istovitoare, dar interesantă pentru echipa noastră. Douăzeci de oameni din Europa și SUA, fără studii de mediu și-au dorit să experimenteze conservarea în practică. Din păcate, Biosphere Expeditions nu a fost o organizație serioasă și nu ne-a plătit costurile pentru cele două grupuri, așa că am întrerupt cooperarea cu aceștia și vom dezvolta propriul nostru program de eco-voluntariat.

Târguri de turism

Ca parte a strategiei de marketing, în 2019, ne-am propus să promovăm programele de ecoturism ale fundației atât la nivel național, cât și internațional. Prin urmare, am participat la Târgul de turism

al Transilvaniei, care a avut loc la Brașov. Aceasta a fost o ocazie bună de a ne adresa publicului român, dar și de a relaționa cu alte agenții de turism. În toamnă, am fost invitați la Bruxelles pentru a promova Fundația Conservation Carpathia și modelele sale de afaceri verzi atât românilor stabiliți în Belgia, cât și gazdelor, care au fost interesați de ofertele noastre de ecoturism versus „turismul de masă”.

Parteneriate noi

Anul 2019 a fost, de asemenea și anul parteneriatelor de succes. Printre altele, colaborarea cu brandul de echipamente outdoor Jack Wolfskin și expertul în turism Alpenschule Innsbruck a condus la crearea programului Wolftrail, care a stârnit un interes aparte în rândul călătorilor europeni dornici de aventură în natură. Wolftrail se bazează pe grupuri mici de până la 6 persoane, cu experiență medie în drumeții care vor explora pădurile sălbatice și munții din zona proiectului FCC. Aceste călătorii vor fi oferite începând cu anul 2020 și obiectivul este de a avea 20 de ture, pe tot parcursul sezonului cald.

Prin consolidarea relațiilor cu partenerii existenți și identificarea de noi oportunități de colaborare, prin îmbunătățirea constantă a programelor noastre de ecoturism și prin colaborarea strânsă cu comunitățile locale (achiziționarea de produse locale, utilizarea serviciilor locale etc.), ne străduim să creăm o economie verde durabilă, un exemplu demn de urmat nu numai în Munții Făgăraș, ci și în alte zone ale țării.

 Vedere panoramică munții Iezer © Daniel Mirlea

 Vedere panoramică Valea Dâmboviței © Georgiana Cațan

Raport financiar

Surse de venit
134

Cheltuieli
136

Surse de venit

Toate veniturile reprezintă fonduri primite ca sprijin general sau ca sprijin pentru un proiect anume, pentru a susține misiunea și activitățile de conservare Carpathia, în beneficiul naturii și al oamenilor.

Entități private și Fundații	
Fundația Wyss	
Endangered Landscapes Programme	
Fundația Oak	
Frankfurt Zoological Society	
The European Nature Trust	
Fundația Foresta Futura	
Mossy Earth	
Forests Without Frontiers	
Donații totale	8.716.351 €

Fonduri publice	
EU LIFE11 NAT/RO/823 (2012-2018) „Reconstrucția ecologică a habitatelor forestiere și acvatice din valea superioară a Dâmboviței, Munții Făgăraș”	559.521 €
EU LIFE18 NAT/RO/001082 (2019-2024) „Crearea unei zone de natură sălbatică în Munții Făgăraș, România”	2.813.694 €
Plăți compensatorii pentru păduri protejate	376.147 €
POIM (Elaborarea planului de management pentru situl Natura 2000 Râul Târgului - Argeșel - Râușor)	88.689 €
Finanțări totale	3.838.051 €

Persoane fizice și alte donații private	
Montaigne Long Now Funding S.A.	
Alte donații private (donații online, evenimente publice sportive ca Bikeathon Făgăraș, Brașov Heroes etc.)	
Donații totale	164.535 €

Corporații	
Ursus Breweries	10.000 €
Jack Wolfskin	37.522 €
MedLife	16.749 €
Alte contribuții corporate (B&B Collection, Decorio Plus, RTC Proffice, Madex - Temad, Lisec, Schneider Electric, Servelect etc.)	38.791 €
Donații totale	103.062 €

Alte venituri	
Venituri din arendarea pășunilor, subvenții agricole, arendarea terenurilor, taxe pentru paza pădurilor etc.	
Venituri	618.123 €
Venituri totale	13.440.122 €

Venituri vs. cheltuieli

Grafic 5

Cheltuieli

Întrucât o parte semnificativă a veniturilor a fost primită aproape de finalul anului 2019 (cum ar fi UE LIFE18 și o parte din fondurile pentru achiziționarea de terenuri), sumele vor fi cheltuite și raportate în 2020.

Investiții	
Renovarea cabanei Richita și crearea unui centru educațional de mediu	307.994 €
Infrastructură și echipament de teren	133.625 €
Flotă auto	63.807 €
Infrastructură IT, mobilier și echipamente pentru birou	42.551 €

Achiziții de terenuri	
Achiziții	6.281.443 €

Costuri operaționale	
Costuri care includ fondurile cheltuite pentru activități legate direct de misiunea noastră, monitorizarea faunei sălbatice, reconstrucție ecologică, consumabile de teren, studiu de cercetare sociologică etc.	718.198 €
Salarii (includ contribuția angajatorului la bugetul de stat - aprox. 580.000 €)	1.419.675 €
Costuri generale și administrative (includ financiar, administrativ, juridic, consultanță, IT, HR, audit și alte costuri necesare dezvoltării organizaționale)	254.575 €
Costuri non-operaționale (includ diverse impozite și taxe)	175.274 €
Plăți parteneri ELP și LIFE (ponderea cheltuielilor partenerilor pentru proiectele ELP și LIFE)	275.560 €

Cheltuieli totale	9.672.702 €
-------------------	-------------

Planuri pentru 2020

Pașii următori

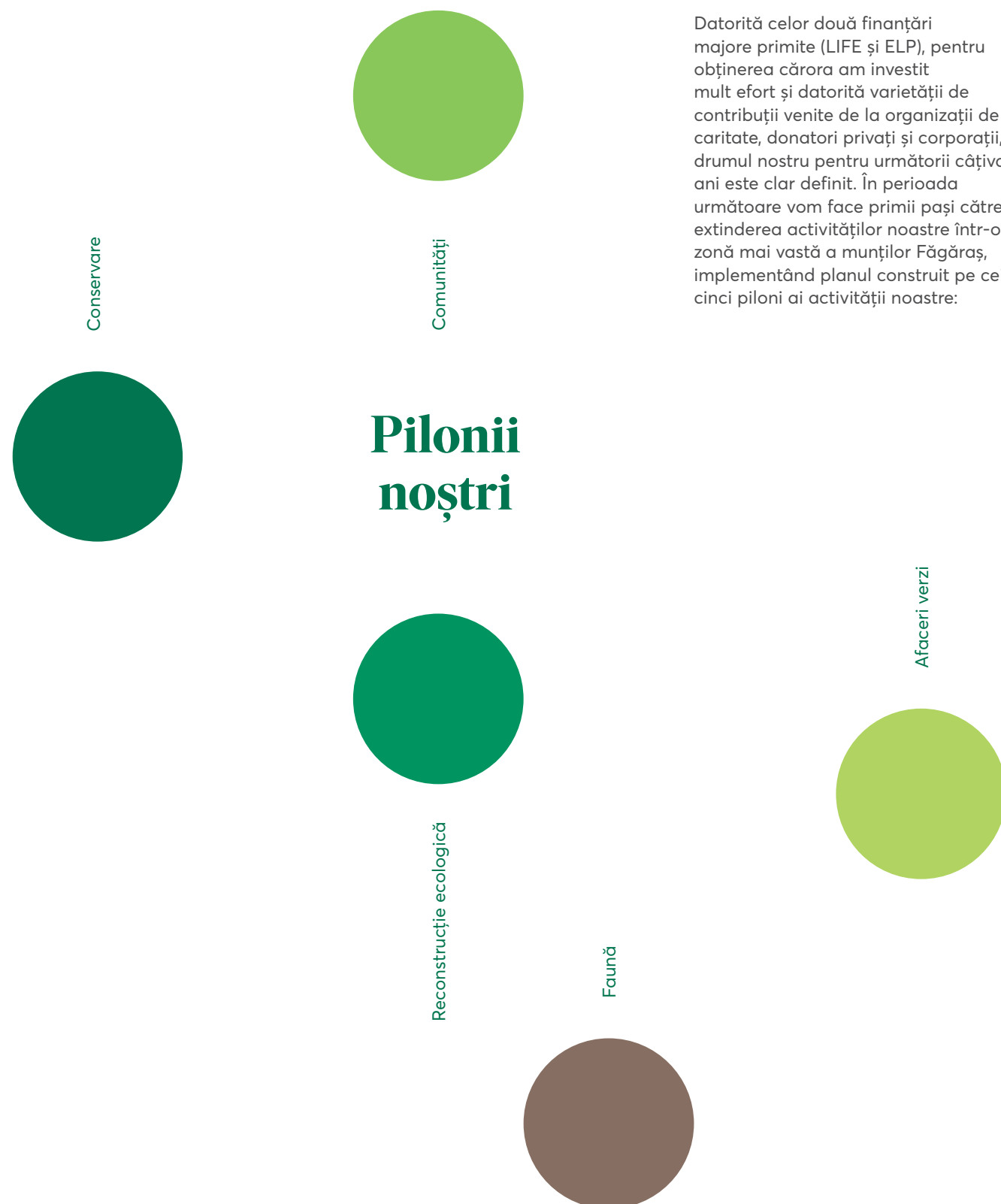
140

Pașii următori

Datorită celor două finanțări majore primite (LIFE și ELP), pentru obținerea cărora am investit mult efort și datorită varietății de contribuții venite de la organizații de caritate, donatori privați și corporații, drumul nostru pentru următorii câțiva ani este clar definit. În perioada următoare vom face primii pași către extinderea activităților noastre într-o zonă mai vastă a munților Făgăraș, implementând planul construit pe cei cinci piloni ai activității noastre:

Conservarea terenurilor

Ne vom extinde cu achiziția de păduri spre vestul munților Făgăraș și, în funcție de disponibilitate, ne propunem să achiziționăm 3.000-5.000 ha de păduri și pășuni alpine, aflate în proprietate privată. Anul acesta vom lansa și programul privat de compensații pentru terenuri, un sistem care va permite proprietarilor privați, care nu vor să-și vândă pădurile, să devină actori activi în conservare, fără a suferi pierderi economice. Într-o primă fază vom prezenta câteva exemple, cum ar fi modul în care contractele de finanțare pe termen lung pot funcționa pentru proprietarii care doresc să își protejeze pădurile cu valoare naturală ridicată.

Reconstrucția ecosistemelor degradate

În ultimii șapte ani, în cadrul FCC am acumulat o experiență vastă în domeniul reconstrucției ecologice a habitatelor și vom continua în fiecare an cu replantarea a cel puțin 100 ha de suprafețe tăiate la ras, conversia monoculturilor de molid către păduri mai naturale și mai rezistente și refacerea galeriilor ripariene, astfel încât acestea să își poată îndeplini multiplele funcții ecologice. Pentru prima dată anul acesta, ne vom extinde și în zonele alpine pentru refacerea tufărișurilor naturale degradate.

Managementul și conservarea faunei

Ne așteaptă un an foarte interesant pentru viața sălbatică: odată cu eliberarea primilor zimbri în sălbăticie și revenirea castorilor, două specii cheie ce se întorc

în sudul munților Făgăraș, vom monitoriza cu atenție impactul acestora asupra dinamicii pădurilor și a ecosistemelor acvatice, în beneficiul biodiversității. Împreună cu specialiști din domeniu, vom începe să lucrăm la îmbunătățirea condițiilor de viață pentru impozanta acvilă de munte, specie rezidentă, dar rară în Munții Făgăraș. O altă idee nouă pe care am dori să o aplicăm este înființarea unui Consiliu participativ de gestionare a faunei sălbatice, format din reprezentanți ai primăriilor adiacente, fermieri locali și proprietari de terenuri, care să ia parte la deciziile de gestionare a faunei sălbatice, pe teme precum prevenirea conflictelor, management și compensarea daunelor.

Comunicare și comunități

Vom întări relația și colaborarea noastră cu comunitățile locale, inclusiv cu cele în care nu am fost încă activi, organizând, de exemplu, evenimente culturale precum Făgăraș Fest și facilitând schimbul de experiență pentru reprezentanți ai comunității cu alte arii protejate. În primele luni vom lansa și o carte - documentar (album) despre bogăția naturală și culturală a Munților Făgăraș și a satelor din jur. Odată cu deschiderea Centrului de Educație de Mediu Richita începem o nouă eră în programul nostru de educație. Centrul va găzdui în curând programe școlare, voluntari și studenți interesați de domeniul conservării naturii.

Afaceri verzi

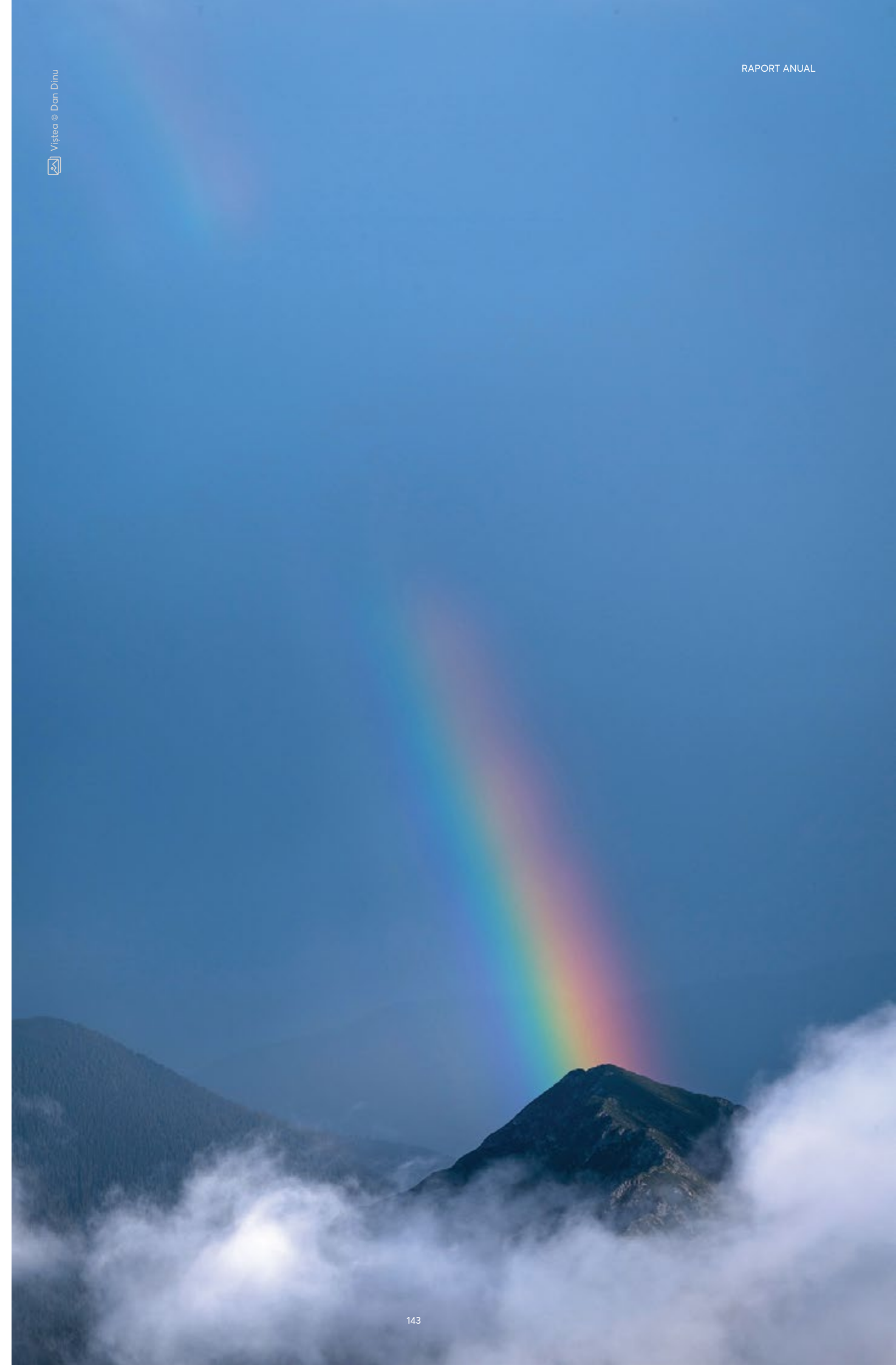
Am petrecut ultimul an pregătind terenul, așa că așteptăm cu nerăbdare să dezvoltăm în continuare programul afaceri verzi. Vom lansa primul hub alimentar din zonă, un program care conectează

micii producători locali cu diferiți cumpărători locali și regionali. Vom investi în continuare în construirea infrastructurii turistice, vom ajuta antreprenorii să pornească afaceri în domeniul turismului și vom diversifica ofertele de programe ce vizează experiențe în sălbăticie și în natură. Ferma de Biodiversitate Cobor va rămâne, desigur, nucleul programului nostru și va continua să exploreze idei noi, precum reintroducerea utilajelor moderne trase de cai pentru îndeplinirea muncilor zilnice de la fermă.

Acestea au fost planurile noastre până când pandemia COVID-19 a lovit întreaga lume și nu a lăsat pe nimeni neafectat. În acest moment este greu de înțeles dimensiunea reală a acestei crize și astfel, este imposibil de prezis când va reveni totul la normal sau cum va arăta această nouă normalitate.

Ceea ce este sigur însă, este că natura și sănătatea oamenilor sunt puternic conectate și că protejarea naturii va fi crucială pentru a preveni situații de criză viitoare, fie sub formă de pandemii sau schimbări climatice.

Contribuții

CONȚINUT

Adrian Aldea
Georgiana Andrei
Angela Boghiu
Simona Bordea
Daniel Bucur
Adrian Ciurea
Orsolya Csákány
Cristina Haită
Ruben Iosif
Anca Mercea
Oliviu Pop
Barbara Promberger
Christoph Promberger
Anda Olteanu
Georgia Tarnea
Mihai Zotta

PROOF READING

Ruth Rusby

DESIGN GRAFIC

Dragoș Lăzărin

**FUNDAȚIA
CONSERVATION CARPATHIA**

Brașov – Romania

info@carpathia.org
www.carpathia.org

**FERMA DE BIODIVERSITATE
COBOR**

reservation@cobor-farm.ro
www.cobor-farm.ro

**TRAVEL
CARPATHIA**

reservation@travelcarpathia.com
www.travelcarpathia.com

Urmărește-ne pe rețelele sociale:

 [conservationcarpathia](https://www.facebook.com/conservationcarpathia)

 [conservation_carpathia](https://www.instagram.com/conservation_carpathia)